

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені Бориса ГРІНЧЕНКА

Інститут філології

Кафедра української літератури і компаративістики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О. Б. Жильцов

« 25 » 09 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА БЛОКУ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

СВІТОВА ЛІТЕРАТУРА

Вступ до літературознавства. Література стародавнього світу

для студентів

спеціальності: 035 Філологія

освітнього рівня: першого (бакалаврського)

освітньої програми: мова і література англійська

мова і література німецька

спеціалізації: 035.04 Германські мови та літератури

освітньої програми: мова і література іспанська

мова і література італійська

мова і література французька

спеціалізації: 035.05 Романські мови та літератури

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма СБ.42/18
Жильцов
(підпис) (прізвище, в.п.ім.п.)

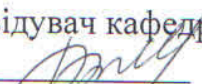
« _____ » _____ 2018 р.

Київ – 2018

Розробники: Башкирова Ольга Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури і компаративістики;
Луцюк Микола Володимирович, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури і компаративістики;

Викладачі: Башкирова Ольга Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури і компаративістики;
Луцюк Микола Володимирович, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури і компаративістики;
Євтушенко Світлана Олександрівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури і компаративістики;
Блохіна Наталія Олексіївна, ст. викладач кафедри української літератури і компаративістики.

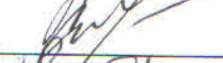

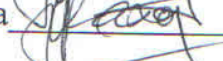
Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри української літератури і компаративістики

Протокол від 30 серпня 2018 року № 1
Завідувач кафедри української літератури і компаративістики
 (О.О. Бровко)

Робочу програму погоджено з гарантами освітньої програми

«__» «_____» 2018 р.

Гаранти освітньої програми:

Мова і література англійська		(В.В. Луба)
Мова і література іспанська		(Н.Т. Тидирігора)
Мова і література італійська		(В.А. Зубовиченко)
Мова і література німецька		(О.В. Малочкіна)
Мова і література французька		(О.Т. Млінька)

Робочу програму перевірено «__» «_____» 2018 р.

Заступник директора Інституту філології
з науково-методичної та навчальної роботи (Л.І. Заяць)

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені Бориса ГРІНЧЕНКА

Інститут філології

Кафедра української літератури і компаративістики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О. Б. Жильцов

« _____ » _____ 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА БЛОКУ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

СВІТОВА ЛІТЕРАТУРА: Вступ до літературознавства Література стародавнього світу

для студентів

спеціальності: 035 Філологія

освітнього рівня: першого (бакалаврського)

освітньої програми: мова і література англійська

мова і література німецька

спеціалізації: 035.04 Германські мови та літератури

освітньої програми: мова і література іспанська

мова і література італійська

мова і література французька

спеціалізації: 035.05 Романські мови та літератури

Розробники: *Башкирова Ольга Миколаївна*, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури і компаративістики;
Луцюк Микола Володимирович, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури і компаративістики;

Викладачі: *Башкирова Ольга Миколаївна*, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури і компаративістики;
Луцюк Микола Володимирович, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури і компаративістики;
Євтушенко Світлана Олександрівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури і компаративістики;
Блохіна Наталія Олексіївна, ст. викладач кафедри української літератури і компаративістики.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри української літератури і компаративістики

Протокол від 30 серпня 2018 року № 1
Завідувач кафедри української літератури і компаративістики
_____ (О.О. Бровко)

Робочу програму погоджено з гарантами освітньої програми

_____ «__» «_____» 2018 р.

Гаранти освітньої програми:

Мова і література англійська _____
Мова і література іспанська _____
Мова і література італійська _____
Мова і література німецька _____
Мова і література французька _____

Робочу програму перевірено «__» «_____» 2018 р.

Заступник директора Інституту філології
з науково-методичної та навчальної роботи _____ (Л.І. Зяць)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р. протокол №__

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Світова література

Найменування показників	Характеристика дисципліни
<i>Вид дисципліни</i>	<i>обов'язкова</i>
<i>Мова викладання, навчання та оцінювання</i>	<i>Українська</i>
<i>Загальний обсяг кредитів / годин</i>	<i>20/600</i>
<i>Курс</i>	<i>1-4</i>
<i>Семестр</i>	<i>1-7</i>
<i>Обсяг годин, в тому числі:</i>	<i>600</i>
<i>Аудиторні</i>	<i>266</i>
<i>Модульний контроль</i>	<i>40</i>
<i>Семестровий контроль</i>	<i>60</i>
<i>Самостійна робота</i>	<i>234</i>
<i>Форма семестрового контролю</i>	<i>Залік, іспит</i>

Модуль «Вступ до літературознавства»

Найменування Показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	Заочна
<i>Вид дисципліни</i>	<i>обов'язкова</i>	
<i>Мова викладання, навчання та оцінювання</i>	<i>українська</i>	
<i>Загальний обсяг кредитів / годин</i>	<i>2/60</i>	
<i>Курс</i>	<i>1</i>	
<i>Семестр</i>	<i>1</i>	
<i>Кількість змістових модулів з розподілом:</i>	<i>2</i>	
<i>Обсяг кредитів</i>	<i>2</i>	
<i>Обсяг годин, в тому числі:</i>	<i>60</i>	
<i>Аудиторні</i>	<i>28</i>	<i>8</i>
<i>Модульний контроль</i>	<i>4</i>	<i>-</i>
<i>Семестровий контроль</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<i>Самостійна робота</i>	<i>28</i>	<i>52</i>
<i>Форма семестрового контролю</i>	<i>Залік</i>	

Модуль «Література стародавнього світу»

Найменування Показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	Денна	Заочна
<i>Вид дисципліни</i>	<i>обов'язкова</i>	
<i>Мова викладання, навчання та оцінювання</i>	<i>українська</i>	
<i>Загальний обсяг кредитів / годин</i>	<i>2/60</i>	
<i>Курс</i>	<i>1</i>	
<i>Семестр</i>	<i>1</i>	
<i>Кількість змістових модулів з розподілом:</i>	<i>2</i>	
<i>Обсяг кредитів</i>	<i>2</i>	
<i>Обсяг годин, в тому числі:</i>	<i>60</i>	
<i>Аудиторні</i>	<i>28</i>	<i>8</i>
<i>Модульний контроль</i>	<i>4</i>	<i>-</i>
<i>Семестровий контроль</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<i>Самостійна робота</i>	<i>28</i>	<i>52</i>
<i>Форма семестрового контролю</i>	<i>Залік</i>	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Світова література» покликана формувати теоретичну базу філолога, тому **метою** її вивчення є оволодіння студентами головним термінологічним апаратом літературознавства, здобуття навичок літературознавчого аналізу художнього тексту та вмінням орієнтуватись у літературному процесі, набуття цілісної системи знань з історії літератур Стародавнього Сходу та навичок історичного мислення, вмінь аналізувати літературний текст та особливості літературного процесу давніх епох і народів, специфіку літературних жанрів початкового етапу розвитку літературної творчості, співвідносити літературні твори з історичною епохою та її особливостями., ознайомлення з елементами теорії літератури.

Завдання курсу – підготувати компетентного конкурентоспроможного фахівця в галузі філології (германські та романські мови), здатного забезпечити ефективну діяльність загальноосвітнього закладу, де цілеспрямовано виховується й розвивається особистість; сформувати поглиблене зацікавлення світовою літературою, що має стати основою для здобуття кваліфікації учителя англійської, німецької, іспанської, італійської та французької мов з урахуванням майбутніх професійних потреб, а також додаткових спеціалізацій, пов'язаних з інтенсивним спілкуванням і затребуваних сучасним суспільством.

Передбачається формування таких КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ:

загальної:

здатність усно й письмово спілкуватися українською мовою як державною в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійній діяльності;

здатність до критичного мислення й ціннісно-світоглядної реалізації особистості;

уміння застосовувати отримані теоретичні знання у практичних ситуаціях;

здатність учитися впродовж життя й оволодівати сучасними знаннями, уміння

ефективно планувати й розподіляти свій час;

здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;

навички використання інформаційних і комунікаційних технологій, зокрема для вирішення стандартних завдань професійної діяльності;

здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

здатність діяти із соціальною відповідальністю, розуміти основні принципи буття людини, природи, суспільства;

здатність адаптуватися до нових ситуацій та генерувати нові ідеї;

здатність працювати в команді та автономно;

формування лідерських якостей;

толерантність, увага до відмінностей та впливу різних культур і традицій інших країн.

світоглядної:

Здатність системно аналізувати головні тенденції історичного розвитку українського народу, цінувати його культурно-історичні та морально-етичні надбання та сприяти розв'язанню актуальних загальнодержавних і суспільних завдань; здатність до критичного мислення й ціннісно-світоглядної реалізації особистості.

громадянської:

Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

комунікативної:

Увага до відмінностей та впливу культури (здатність до культурної чутливості та здатності ідентифікувати і вживати різні способи спілкування з представниками інших культур).

самоосвітньої:

Планування та розподіл часу (володіння навичками, які демонструють здатність до врахування строгих вимог дисципліни, планування та управління часом).

Фахової

філологічної:

здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах, володіння методами наукового аналізу і структурування мовного й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

проектної:

здатність планувати, організовувати, здійснювати і презентувати прикладне дослідження в галузі філології.

усної мовленнєвої:

знання тематичної лексики, засобів вираження структурної організації тексту та лексичних засобів вираження комунікативної інтенції; уміння вести діалог, побудований на реальній або симульованій ситуації та вільно вести розмову з носіями мови; здатність викладати свою думку відповідно до певних комунікативних ситуацій з дотриманням параметрів комунікативно-стилістичної доцільності та мовної правильності; володіння експресивними, емоційними, логічними засобами мови та здатність спрямовувати їх для досягнення запланованого прагматичного результату.

писемної мовленнєвої:

знання тематичної лексики, засобів вираження структурної організації тексту та лексичних засобів вираження комунікативної інтенції; здатність викладати свою думку відповідно до певних типів тексту з дотриманням параметрів комунікативно-стилістичної доцільності та мовної правильності.

лінгвокраїнознавчої:

володіння фоновими знаннями про культуру країни, мова якої вивчається, про національно-культурні особливості соціальної і мовленнєвої поведінки носіїв мови: їх звичаїв, етикету, соціальних стереотипів, історії та культури, а також способів використання цих знань в процесі спілкування; володіння студентами особливостями мовленнєвої та немовленнєвої поведінки носіїв мови в певних ситуаціях спілкування.

перекладацької:

володіння синтаксичними та морфологічними нормами іноземної мови та уміння її застосовувати у процесі різних видів перекладу; сукупність компетенцій, необхідних фахівцю для здійснення мовного посередництва як в усній, так і в письмовій формі; здатність визначати текстуальні риси у різних сферах комунікації; обізнаність з тим, про що йдеться в конкретному тексті, у конкретній ситуації мовлення; володіння комп'ютерними технологіями, володіння електронними словниками, вміння критично оцінювати знайдену інформацію; здатність мобілізувати компетенції, отримані зі своєї основної спеціальності і суміжних дисциплін, і успішно застосовувати їх в процесі перекладу професійно орієнтованих текстів.

літературознавчої:

знання про основні тенденції розвитку і своєрідність мовно-літературного процесу, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, стилів і жанрів літератури, історії зарубіжної літератури, фольклору. Розуміння основних проблем теорії літератури: література та дійсність, генезис і функція літератури, зміст і форма в літературі, критерій художності, літературний процес, літературний стиль, художній метод в літературі; проблем поетики: образ, ідея, тема, поетичний рід, жанр, композиція, поетична мова, ритм, вірш, фоніка в їх стильовому значенні.

літературознавчо-критичної:

здатність осмислювати мистецтво слова як систему систем, розуміти еволюційний шлях розвитку світового літературознавства.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАЧАННЯ:

- знання та розуміння новітніх літературознавчих теорій та їх інтерпретацій;
- знання та розуміння літературознавчих понять, основних етапів розвитку літератури, її суспільної ролі, основних етапів життєвого і творчого шляху письменників, виявляти знання історичних ознак понять народності літератури, художнього образу; основних ознак силабо-тонічної системи

віршування.

- розуміння зарубіжної художньої літератури як культурної та мовної цілісності, мистецтва слова, усвідомлення національної своєрідності літературного процесу.
- володіння практичними навичками проектування, конструювання, моделювання освітнього процесу.
- здатність реалізовувати основні управлінські функції аналізу, організації, контролю, самоконтролю в процесі організаційно-методичної, навчально-методичної, науково-дослідної, виховної та інших видів діяльності.
- здатність складати різні види планів для організації процесу навчання іноземною мовою
- уміння визначати художню своєрідність творів і творчості письменника загалом, послуговуючись системою основних понять і термінів літературознавства.
- здатність здійснювати аналіз та інтерпретацію творів зарубіжних письменників, визначати жанрово-стилістичні особливості творів мовою оригіналу та суттєві ознаки їх перекладів українською мовою, висловлювати судження щодо зв'язків української та інших літератур.
- оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.
- цінувати різноманіття та мультикультурність світу й керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу та співробітництва.
- оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення, аргументуючи власну точку зору.
- дотримуватися правил академічної доброчесності.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль «Вступ до літературознавства»

Тематичний план для денної форми навчання

№	Назви змістових модулів, тем	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семинарських	Самостійна робота	Підсумковий контроль	Семестровий
Змістовий модуль I									
Літературознавство як наука про художню літературу									
1	Літературознавство як наука			2		2	4		
2	Література як мистецтво слова			1		2	4		
3	Художній образ як універсальний компонент літературного твору			1		2	4		
Модульний контроль								2	
<i>Разом</i>		24	10	4		6	12	2	
Змістовий модуль II									
Поетика літературного твору й літературного процесу									
4	Поетика літературного твору. Змістові та формальні компоненти художнього твору			1		2	2		
5	Сюжет і композиція художнього твору			1		2	2		
6	Мова художнього твору					2	4		
7	Версифікаційні можливості художнього тексту			1		2	2		
8	Роди і жанри літератури					2	4		
9	Художні напрями, течії, школи			1		4	2		
Модульний контроль									
<i>Разом</i>		36	18	4		14	16	2	
Усього		60	28	8		20	28	4	

Тематичний план для заочної форми навчання

№	Назви змістових модулів, тем	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семинарських	Самостійна робота	Підсумковий контроль	Семестровий
Змістовий модуль I									
Літературознавство як наука про художню літературу									
1	Літературознавство як наука	4		1		1	2		
2	Література як мистецтво слова	7		1		1	5		
3	Художній образ як універсальний компонент літературного твору	5					5		
<i>Разом</i>		16	4	2		2	12		
Змістовий модуль II									
Поетика літературного твору й літературного процесу									
4	Поетика літературного твору. Змістові та формальні компоненти художнього твору	7				2	5		
5	Сюжет і композиція художнього твору	5					5		
6	Мова художнього твору	10					10		
7	Версифікаційні можливості художнього тексту	12				2	10		
8	Роди і жанри літератури	5					5		
9	Художні напрями, течії, школи	5					5		
<i>Разом</i>		44	4			4	40		
Усього		60	8	2		6	52		

Модуль «Література стародавнього світу»

Тематичний план для денної форми навчання

№	Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин за видами робіт				
			Аудиторна				
			Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні
Змістовий модуль I							
Стародавня література присередземноморського регіону							
1	Дописемний етап розвитку літератури	5	1				4
2	Література Месопотамії (шумерська та аккадська)	9	1	4			4
3	Давньоєгипетська література	7	1	4			2
4	Давньоєврейська література	11	1	6			4
	Модульний контроль	2					
	<i>Разом</i>	34	4	14			14
Змістовий модуль II							
Стародавня література азійського регіону							
4	Давньоіндійська література	8	2	2			4
5	Давньокитайська література	8	2	2			4
6	Давньоіранська література	8		2			6
	Модульний контроль	2					
	<i>Разом</i>	26	4	6			14
	<i>Усього</i>	60	8	20			28

Тематичний план для заочної форми навчання

№	Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин за видами робіт				
			Аудиторна				
			Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні
Змістовий модуль I							
Стародавня література присередземноморського регіону							
1	Дописемний етап розвитку літератури	7	1				6
2	Література Месопотамії (шумерська та аккадська)	9	1	2			6
3	Давньоєгипетська література	8					8
4	Давньоєврейська література	10		2			8
	<i>Разом</i>	34	2	4			28
Змістовий модуль II							
Стародавня література азійського регіону							
4	Давньоіндійська література	10		2			8
5	Давньокитайська література	8					8
6	Давньоіранська література	8					8
	<i>Разом</i>	26		2			24
Підготовка та проходження контрольних заходів							
	<i>Усього</i>	60	2	6			52

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль «Вступ до літературознавства»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Літературознавство як наука про художню літературу

Тема 1: Літературознавство як наука

Літературознавство – наука про специфіку і властивості художньої літератури, особливості розвитку літературного процесу. Провідні галузі сучасного літературознавства: теорія історія літератури та літературна критика. Об'єкт, предмет вивчення літературознавства. Допоміжні літературознавчі дисципліни (текстологія, джерелознавство, бібліографія, історіографія та ін.). Суміжні дисципліни та зв'язок з іншими науками (перекладознавство, психолінгвістика, філософія, психологія, естетика, історія та ін. Методи літературознавчого аналізу тексту та інтерпретація художнього твору). Історія літературознавства: періодизація, персоналії, становлення. Огляд проблем сучасного літературознавства.

Тема 2: Література як вид мистецтва

Художня література як вид мистецтва. Література в системі інших видів мистецтв. Слово як першоелемент образного світосприйняття. Міфопоетичне мислення. Естетична функція мови, способи її забезпечення. Пізнавальна роль художньої літератури як наслідок художнього осмислення письменником життєвого матеріалу. Виховна дія літератури як наслідок художньої реалізації естетичного ідеалу. Мистецтво як гра. Ієрархія літератури. Висока (елітарна) та масова література. Критерії оцінки літературного твору. Поняття про художність.

Тема 3: Художній образ як універсальний компонент літературного твору

Образ як структурна одиниця художньої свідомості. Властивостях образу як структурної одиниці. Характеристика образності як сукупності й системи взаємозв'язків між образами. Художній образ – факт ідеального, схематичний об'єкт, відокремлений від свого матеріального втілення. Художній образ як знак, засіб смислової комунікації в межах культури чи споріднених культур. Поняття образу в міметичній естетиці. Образ як створений письменником за законами естетики окремий світ. Поняття образу в широкому та вузькому значенні. Суть образних узагальнень й образної конкретизації. Роль і сфера дії вимислу. Літературний образ. Поняття «образ», «персонаж», «герой», «образ автора», «образ читача», «образ оповідача», «наратор», «дійова особа», «тип», «характер», «ліричний суб'єкт». Образи-речі, образи-пейзажі, образи-обставини, образи-картини.. Типи образів за

родами літератури, художніми напрямками, ставленням письменника до зображеного. Засоби створення образів-персонажів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Поетика літературного твору та літературного процесу

Тема 4: Поетика літературного твору. Змістові і формальні компоненти

Поетика як багатозначний літературознавчий термін. Нормативні та описові поетики, їх роль в історії літературознавства. Літературний твір у системних поетологічних дослідженнях. Література як предмет дослідження поетики.

Художній твір – основна одиниця літератури. Літературний твір як художній світ, створений письменником за естетичними законами. Художній твір як системно організована цілість. Складники твору, їх система. Зміст і форма. Поняття про змістові і формальні чинники художнього твору. Принципи, аспекти аналізу художнього твору. Ідейно-тематична основа твору. Тема, тематика, проблематика, мотив, пафос, інтенція. Психологія сприйняття художнього твору.

Тема 5: Сюжет і композиція художнього твору

Структура тексту. Композиція. Поняття композиції і архітектоніки тексту. Суть, змістовий характер, чинники, що визначають особливості композиції. Принципи, засоби, прийоми композиції. Сюжет і фабула. Конфліктний характер, основні частини сюжету. Типи сюжетів. Позафабульні елементи (додаткові частини сюжету). Способи побудови ліричних творів. Система образів у структурі художнього твору.

Тема 6: Мова художнього твору

Слово – першоелемент літератури. Літературна мова і мова художньої літератури. Авторська мова і мова персонажів. Їх суть і міра використання. Металогічна та автологічна образність. Художня деталь. Підтекст. Символ. Алегорія. Способи забезпечення естетичного впливу мови твору на читача. Словесні образи. Тропи. Поетичні фігури. Засоби звукопису.

Тема 7: Версифікаційні особливості художнього тексту

Вірш і проза. Суть, елементи віршового ритму. Види рим, способи римування. Строфіка. Силабічна система віршування. Силабо-тонічна система віршування. Поняття про стопу та її види. Пірихій, спондей, явища каталектики та гіперкаталектики. Метр та реальний ритм силабо-тонічного вірша. Явище іпостаси. Дольник (паузник). Тонічна система віршування. Особливості фольклорного віршування. Верлібр, білий вірш. Естетична роль віршового ритму.

Тема 8: Роди і жанри літератури

Основи поділу літератури на роди. Труднощі типології. Проблема родовидового поділу літератури в науковому дискурсі. Система термінів. Літературні роди як типи художнього змісту. Жанр. Жанровий канон. Жанрова модифікація. Критерії жанрової диференціації. Жанри епосу, їх історична змінність. Жанри лірики, проблема ліричного героя. Система жанрів драматургії.

Тема 9: Художні напрями, школи, течії

Поняття про літературний процес. Зовнішні та внутрішні чинники мистецького розвитку. Історичний характер розвитку літератури. Поняття про художні напрями, течії, школи. Періодизація літературного процесу. Основні творчі методи. Бароко. Класицизм. Сентименталізм. Романтизм. Реалізм. Натуралізм. Модернізм та його течії. Екзистенціалізм. Постмодернізм. Своєрідність літературного процесу межі ХХ – ХХІ ст.

Модуль «Література стародавнього світу»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І

Стародавня література присередземноморського регіону

Лекція 1. ДОПИСЕМНИЙ ЕТАП РОЗВИТКУ ЛІТЕРАТУРИ. СТАРОДАВНІЙ СХІД – КОЛИСКА СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ ТВОРЧОСТІ (1 год.)

Дописемний етап функціонування літератури. Основні реалії етапу: міф, усна народнопоетична творчість, героїчний епос. Ієрархічна система реалій. Специфіка міфу. Визначення поняття «Стародавній Схід». Соціально-світоглядні основи літератури Стародавнього Сходу. Головні культурно-історичні зони (регіони) формування найдавніших високорозвинених міських цивілізацій, в яких зародилась писемність і література. Характеристика Присередземноморської (Європейсько-африкансько-азійської), Південно-азійської (середньосхідної) та Східно-азійської (далекосхідної) зон.

Лекція 2. ЛІТЕРАТУРА МЕСОПОТАМІЇ (ШУМЕРСЬКА ТА АККАДСЬКА) (1 год.)

Шумерська міфологія. Космогонічні та етиологічні оповіді. Міфологічні оповіді про Інанну та Думузі. Перша легенда про райський сад. Міф про створення людини. Специфіка шумерських текстів та принципи їх класифікації. Героїчний епос. Зародження героїчного епосу (перші оповіді про Гільгамеша). Ліричні жанри (гімни, плачі, замовляння, любовна лірика). «Гімн богові Енлілю». Дидактична література (тексти еддуби).

Особливості аккадської міфології. Космогонічна поема «Енума еліш». Оповіді про нещастя людей і загибель Всесвіту. Епос про Гільгамеша –

перша героїчна епопея світової літератури, розгорнута філософська притча по пошуки істини і сенсу життя. Лірика (гімни, покутні молитви-псалми, замовляння, любовні пісні). Дидактика, афористика, історичні написи.

Лекція 3. ЄГИПЕТСЬКА ЛІТЕРАТУРА (1 год.)

Єгипетська ієрогліфіка. Особливості єгипетської міфології (консервативний характер, зооморфність, солярність). Геліопольська енеада. Космогонічні та антропогонічні міфи. Цикл міфів про Осиріса.

Література Давнього царства (III тис. до н.е.): Тексти пірамід, повчання (моральні та філософські сентенції, Повчання Птахотепа).

Література Середнього царства (XXII–XVI ст. до н.е.): зміцнення реалістичних тенденцій («Розповідь Сінухе»), казки як синтез авантюрного та чарівного мотивів, гімнографія («Гімн Хапі»), філософська лірика та її опозиція офіційно-релігійним поглядам («Бесіда розчарованого зі своєю душею», «Пісня арфіста»).

Література Нового царства (XVI–VIII ст. до н.е.): монотеїстична реформа Аменхотепа IV (Ехнатона) та її наслідки. «Гімн Атону». Ритуально-магічна поезія (Книга мертвих), розвиток жанру казки в бік алегоричності («Правда та Кривда»), неможливість запобігти долі («Казка про приреченого царевича»). Світська любовна лірика (стилізована під народну пісню та «салонна»).

Лекція 4-5. ДАВНЬОЄВРЕЙСЬКА ЛІТЕРАТУРА (1 год.)

Структура та жанровий склад ТаНаХу (Старого Завіту). Світоглядні основи давньоєврейської літератури. Історичні умови формування текстів біблійного канону. ТаНаХ як синтез історичного досвіду єврейського народу. Фольклорні основи ТаНаХу. Особливості віршування.

Тора (П'ятикнижжя Мойсея) як єдиний релігійно-історичний епос. Космогонія та антропогонія Книги Буття. Історія патріархів у Книзі Буття – історія Завіту й Обіцяння. Епос про Вихід і народження народу як сакральної спільноти. Скрижалі Завіту.

Епічні книги розділу «Невійм» («Пророки»). Книга Єшуа бен Нуна (Ісуса Навина) як зразок біблійного воєнного епосу. Героїчні образи Книги Шофтим (Суддів). Особистість та історія в Книгах Самуїла і 1-й Книзі царів (1-й – 3-й Царів). Колізія «пророк і цар» у Книгах царів (3-й і 4-й Царів). Етична концепція пророків і специфіка жанру пророчої книги. Мрія світової гармонії: Книга пророка Єшаяху (Ісаї). Єрміяху (Єремія) – поет скорботи і втіхи. Видіння Слави Божої: Книга пророка Єхезкеля (Єзекіля).

Ліричні жанри у складі ТаНаХу. Поетика Книги Похвал (Псалтир). Поетика Пісні над Піснями.

Філософська притчова традиція. Поетика Книги Притчів Соломона. Книга Йова: проблема теодицеї і своєрідність її художнього вирішення. Кохелет (Еклезіаст): філософський сенс і художня своєрідність. Притчова повчальна повість (Книга Рут, Книга Йони, Книга Естер).

Жанр апокаліпсису в давньоєврейській літературі. Морально-філософський сенс Книги Даніеля (Даніїла) та її жанрова специфіка.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Стародавня література азійського регіону

Лекція 6. ДАВНЬОІНДІЙСЬКА ЛІТЕРАТУРА (2 год.)

Тексти протоіндійської цивілізації Харапі і Мохенджо-Даро. П'ять першоелементів світу: небо, повітря, вогонь, вода, земля – подальша основа світосприйняття в індуїзмі.

«Веди» як два типи текстів – сакральні тексти шруті (почуте) і позасакральні смріті (запам'ятовуване). Шруті як синтез чотирьох самхіт (збірок): Рігведа (веда гімнів), Самаведа (веда пісень), Яджурведа (веда жертвних виразів), Атхарваведа (веда заклинань), а також брахманів (теологічні тексти, що пояснюють зміст вед та ритуалу), араньяк («лісові книги» для пустельників) і упанішад (дидактичні настанови). Смріті: веданги (частини вед), що складаються з сутр (сутра – нитка, коротке правило) – афоризмів.

«Махабхарата» (X–IV ст. до н.е.; записана бл. IV ст. до н. е) – велична героїчна поема фольклорного походження про нащадків Бхарати. «Бхагават-гіта» («Книга про того, хто має всі скарби»).

«Рамаяна» (бл. II ст. до н.е.) – героїчна поема про долю Рами як одного з аватар (втілень) бога Вішну. Проблема авторства.

Буддійський канон. «Трипітака» («Три корзини») – V–II ст. до н.е. Жанри високої (вченої) поезії та жанри поезії для неосвячених. Суттапітака: жанр сутри, «Тхерагатха» («Пісні монахів») та «Тхерігатха» («Пісні монахинь»). «Джатаки» та «Джаммапада».

Лекція 7. ДАВНЬОКИТАЙСЬКА ЛІТЕРАТУРА. (1 год.)

ДАВНЬОІРАНСЬКА ЛІТЕРАТУРА (1 год.)

Міфологія та культури давніх китайців (міф про хаос, про потоп). Уявлення про міфічні події як про історичні. Уявлення про світ як втілення рівноваги, взаємодії ян та інь. Відсутність антропоцентризму – головна причина відсутності в давньокитайській літературі епосу. Прекрасне як гармонія природи і суспільства.

«Ши Цзин» («Книга пісень»): обрядова, храмова та одична поезія.

Конфуціанський канон (Тринадцятизаконня, або Ши сань цзин). «Лунь юй» («Бесіди і судження») як діалогічний жанр. Жанр фу (ханської оди). Жанр біографії.

Даоський канон. Дао де цзин. Концепція недіяння, злиття з природою. Чжуан-Цзи.

Сима Цянь та його «Історичні нотатки» («Ши Цзин»).

Лірика: Цюй Юань (бл. 340–278 до н.е.). Цао Пі (187–226). Лу Цзи (261–

303).

Лекція 8. ДАВНЬОІРАНСЬКА ЛІТЕРАТУРА (1 год.)

Іранська міфологія давнього періоду. Близькі відповідності до ведійської міфології: загальні сюжети та подібність пантеону. Зороастризм. Особистість Заратуштри, його вчення. Дуалістичність догматики: Добро і Зло (Ахура-Мазда і Ангро-Манью). Вчення про рай і пекло. Есхатологія зороастризму.

Авеста: Ясна (Гати), Вісперед, Вендідад (Відеват), Яшти.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Модуль «Вступ до літературознавства»

Денна форма

Вид діяльності студента	Максимальна к-ть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	3	3	7	7
Робота на семінарському занятті	10	3	30	7	70
Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	7	35
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
<i>Разом</i>			75		139
Максимальна кількість балів: 214					
Розрахунок коефіцієнта: $214 : 100 = 2,14$					

Заочна форма

Вид діяльності студента	Максимальна к-ть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1		
Відвідування семінарських занять	1	1	1	2	2
Робота на семінарському занятті	10	1	10	2	30
Виконання завдань для самостійної роботи	10	3	30	6	60
<i>Разом</i>			42		92
Максимальна кількість балів: 134					
Розрахунок коефіцієнта: $134 : 60 = 2,23$					

Модуль «Література стародавнього світу»

Денна форма

Вид діяльності студента	Максимальна к-ть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	7	7	3	3
Робота на семінарському занятті	10	7	70	3	30
Виконання завдань для самостійної роботи	10	3	30	2	20
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
<i>Разом</i>			134		80
Максимальна кількість балів: 214					
Розрахунок коефіцієнта: $214 : 100 = 2,14$					

Заочна форма

Вид діяльності студента	Максимальна к-ть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	-	-
Відвідування семінарських занять	1	2	2	1	1
Робота на семінарському занятті	10	2	20	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	10	3	30	2	20
<i>Разом</i>			53		31
Максимальна кількість балів: 84					
Розрахунок коефіцієнта: $84 : 100 = 0,84$					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Модуль «Вступ до літературознавства»

Змістовий модуль I.

Літературознавство як наука про літературу

Тема 1. Літературознавство як наука

1. Написати анотацію та рецензію на одну з прочитаних статей літературознавчої проблематики з електронного видання «Синопис: текст, контекст, медіа»: <http://synopsis.kubg.edu.ua/index.php/synopsis>
2. Ознайомитися зі структурою, публікаціями альманаху «ЛітАкцент»: <http://litakcent.com/>.
3. Опрацювати (на вибір) літературно-критичну статтю написану в 2014–2015 рр.

Тема 2. Література як мистецтво слова

1. Обрати один із запропонованих нижче творів і відповісти на питання: *Чому твори називаються або мають підзаголовок «акварель» чи «етюд»? З якою художньою метою, на Вашу думку, у новелах залучено прийоми живопису та музики? Доведіть це прикладами з тексту.*

М. Коцюбинський «На камені»

М. Коцюбинський «Цвіт яблуні», «Невідомий»

В. Стефаник «Дорога»

Г. Хоткевич «Гірські акварелі» (з циклу один твір на вибір)

М. Хвильовий «Сині етюди»

Гр. Тютюнник «Три зозулі з поклоном».

Тема 3. Художній образ як універсальний компонент літературного твору

1. Обрати один із творів (новелу чи оповідання) В. Стефаника, М. Черемшини, Л. Мартовича, О. Кобилянської, М. Коцюбинського, М. Яцківа, С. Васильченка, В. Винниченка, М. Хвильового, В. Підмогильного, Ю. Яновського, О. Довженка, Гр. Тютюнника, О. Гончара і **визначити** роль наявних у них засобів створення образів-персонажів у розкритті теми, проблематики.

Змістовий модуль II.

Поетика літературного твору та літературного процесу

Тема 4. Поетика літературного твору. Змістові та формальні компоненти художнього твору

1. Дібрати по два поетичні тексти (індивідуально) (1 – зразок традиційної лірики, 1 – модерністичний або авангардний текст) і проаналізувати їх за

планом.

Тема 5. Сюжет і композиція художнього твору

1. Дібрати по два тексту (індивідуально) (1 – зразок традиційної лірики, 1 – модерністичний або авангардний текст) і проаналізувати їх за планом.

Тема 6. Мова художнього твору

1. Термінологічний практикум. Знати визначення понять, уміти навести приклади (бажано укласти міні-словник літературознавих термінів):

епітет, порівняння, метафора, метонімія, перифраз, синекдоха, алегорія, символ, гіпербола, літота, оксиморон, градація, антитеза, синтаксичний паралелізм, плеоназм, тавтологія, анаколүф, полісиндетон, асиндетон, еліпсис, інверсія, апосіопеза, анафора, епіфора, риторичні фігури.

Тема 7. Версифікаційні особливості художнього тексту

1. Дібрати по два поетичні тексту (індивідуально) (1 – зразок традиційної лірики, 1 – модерністичний або авангардний текст) і проаналізувати їх за планом.

Тема 8. Роди і жанри літератури

1. Обрати один із творів (на вибір студента) епічного роду й аргументовано визначити його жанрову приналежність.

2. Термінологічний практикум. Знати визначення понять, уміти навести приклади (бажано укласти міні-словник літературознавих термінів): *поетика, жанр. Рід літератури. Епос як рід літератури. Жанри епосу. Драма як рід літератури. Жанри драми. Лірика як рід літератури. Жанри лірики. Суміжні змістоформи (жанри мішаної форми). Роман, повість, оповідання, новела, комедія, трагедія, драма, ліро-епічна поема, балада, співомовка, щоденник, мемуари, казка, легенда, утопія, антиутопія, міф.*

Тема 9. Художні напрями, течії, школи

1. Термінологічний практикум. Знати визначення понять, уміти навести приклади (бажано укласти міні-словник літературознавих термінів):

Бароко, сентименталізм, романтизм, неоромантизм, античний реалізм, класицизм, просвітницький реалізм, реалізм, натуралізм, модернізм, постмодернізм.

2. Літературознавча конференція «Від бароко до постмодернізму» – колективне завдання (виконується в мікрогрупах до п'яти студентів).

План презентації монографії

- *Короткі відомості про автора*
- *Окреслення наукової проблеми, якій присвячена монографія*
- *Зміст і структура видання*
- *Огляд розділів монографії*
- *Характеристика технічних аспектів видання (шрифт, обкладинка,*

інформаційно-довідковий апарат, бібліографія, ілюстрації тощо)

- *Дискусійні питання монографії. Проблемність викладу, складність/доступність сприйняття*
- *Перспектива подальшої розробки цієї наукової проблеми.*

Критерії оцінювання

1. Максимальна за виконання одного завдання — 5 балів.
2. Самостійність мислення.
3. Грамотність і логічність викладу.
4. Вільне володіння літературознавчою термінологією.
5. Здатність вільно орієнтуватися в теоретичному матеріалі.
6. Грамотне застосування навичок аналізу літературного твору.

Модуль «Література стародавнього світу»

Змістовий модуль I

Стародавня література присередземноморського регіону

1. Проаналізуйте теорії про витоки літературної творчості. Законспектуйте працю О.В. Веселовського «Історична поетика». – 10 балів.
2. Дайте визначення терміну «теодицея». Наведіть приклади теодицеї в шумерсько-аккадській літературі. – 5 балів.
3. Дослідіть типологію жанрів давньоєгипетської літератури. – 5 балів.
4. Розкрийте принципову відмінність давньоєврейської літератури на тлі давньосхідної літературної традиції. – 10 балів.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка за модуль – 30 балів.
2. Оцінюється самостійність мислення, аргументованість тез, вихід на рівень теоретичного узагальнення фактологічного матеріалу.

Змістовий модуль II

Стародавня література азійського регіону

1. Проаналізуйте трансформацію ведійського пантеону в літературі брахманізму. – 5 балів.
2. Розкрийте специфіку міфічної свідомості давніх китайців (культ предків). – 5 балів.
3. Дослідіть вплив давньоіранської літератури на християнську. – 10 балів.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка за модуль – 20 балів.
2. Оцінюється самостійність мислення, аргументованість тез, вихід на рівень теоретичного узагальнення фактологічного матеріалу.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модуль «Вступ до літературознавства»

Змістовий модуль 1.

Дайте розгорнуту відповідь на питання:

1. Художній твір як цілісність.
2. Особливості творення та сприйняття художнього образу в літературному творі.
3. Образи автора, героя, читача в літературному творі.

Вимоги до письмових відповідей на питання:

1. Здатність вільно орієнтуватися в теоретичному матеріалі та оперувати основними поняттями літературознавства.
2. Логічність і грамотність викладу.
3. Самостійність мислення.
4. Здатність навести приклади з власного читацького досвіду.
5. Грамотне застосування навичок аналізу літературного твору.

Змістовий модуль 2.

Здійсніть цілісний аналіз літературного твору (вірш).

Вимоги до виконання письмового завдання:

1. Володіння термінологічним апаратом літературознавства.
2. Здатність вільно оперувати науковою термінологією.
3. Самостійність мислення.
4. Грамотне застосування практичних навичок, здобутих у ході вивчення курсу.

Модуль «Література стародавнього світу»

Модульний контроль здійснюється у письмовій формі та полягає в аналізуванні художніх текстів, передбачених програмою.

Орієнтовний перелік питань модульного контролю ***Модуль I***

1. Проаналізуйте шумерський міф про Інанну і Думузі.
2. Проаналізуйте шумерський цикл міфів про Інанну.
3. Розкрийте ідейно-філософський сенс «Епосу про Гільгамеша».

4. Охарактеризуйте героїв вавилонського «Епосу про Гільгамеша».
5. Розкрийте проблематику вавилонського «Епосу про Гільгамеша».
6. Порівняйте образи Енкіду і Гільгамеша в «Епосі про Гільгамеша».
7. Розкрийте сюжетну основу «Епосу про Гільгамеша».
8. Опишіть космогонію і антропогонію в «Енума еліш...»
9. Розкрийте сюжетну основу поеми «Енума еліш...».
10. Розкрийте значення образу Мардука в поемі «Енума Еліш...».
11. Розкрийте тему та ідею аккадської поеми «Енума еліш...».
12. Проаналізуйте дидактичну літературу Месопотамії (тексти еддуби).
13. Наведіть приклади афористики шумерів і аккадців.
14. Охарактеризуйте гімни шумерсько-аккадської літератури.
15. Охарактеризуйте магичні жанри в шумерсько-аккадській літературі.
16. Порівняйте космогонічні міфи Давнього Єгипту.
17. Проаналізуйте цикл міфів про Осиріса.
18. Проаналізуйте єгипетську заупокійну літературу.
19. Охарактеризуйте єгипетські «Тексти пірамід», «Тексти саркофагів».
20. Розкрийте сюжетну основу давньоєгипетської «Книга мертвих».
21. Охарактеризуйте афористику і дидактику Давнього Єгипту.
22. Розкрийте художні особливості «Повчання Птахотепа»
23. Охарактеризуйте єгипетську філософську лірику.
24. Розкрийте художні особливості «Бесіди розчарованого зі своєю душею».
25. Охарактеризуйте єгипетську любовну лірику.
26. Продемонструйте сюжетне розмаїття єгипетських казок.
27. Розкрийте сюжетні особливості «Казки про двох братів».
28. Розкрийте сюжетні особливості єгипетської казки «Про потерпілого аварію на човні»
29. Розкрийте пафос давньоєгипетської казки «Правда і Кривда».
30. Охарактеризуйте сюжетні особливості «Казок папірусу Весткар».
31. Проаналізуйте склад та жанри ТаНаХу.
32. Проаналізуйте склад та жанрову специфіку Тори.
33. Проаналізуйте космогонію та антропогонію Книги Буття.
34. Розкрийте символічний зміст історії патріархів у Торі.
35. Проаналізуйте епос про Вихід.
36. Розкрийте сутність біблійного пророцтва (на прикладі історії одного з пророків).
37. Охарактеризуйте філософські жанри ТаНаХу (на прикладі однієї з книг).
38. Охарактеризуйте художні особливості Псалмів Давидових.
39. Охарактеризуйте ліричні жанри ТаНаХу (на прикладі однієї з ліричних книг).
40. Проаналізуйте жанрово-стилістичні особливості «Пісні над Піснями».
41. Охарактеризуйте притчову традицію у Ктувими.
42. Проаналізуйте Книгу притч Соломона.
43. Розкрийте філософську проблематику «Книги Йова».

44. Розкрийте художні особливості Книги Еклезіяста.
45. Охарактеризуйте жанр апокаліпсису в давньоєврейській літературі (Книга пророка Даниїла).

Модуль II

1. Означте головні сюжети давньоіндійської міфології.
2. Розкажіть про давньоіндійську космогонію.
3. Охарактеризуйте давньоіндійські веди.
4. Проаналізуйте ведійські гімни.
5. Охарактеризуйте навколоведійську літературу.
6. Проаналізуйте давньоіндійський епос.
7. В чому основний ідейний зміст «Рамаяни»?
8. Розкрийте тему та ідею «Махабхарати».
9. Розкрийте головні ідеї «Бхагавагіти».
10. Проаналізуйте основні положення, викладені у «Трипітаці».
11. Охарактеризуйте Раму і Сіту («Рамаяна»).
12. Охарактеризуйте дидактику «Упанішад».
13. Розкрийте зміст і значення ритуалу в «Брахманах».
14. Охарактеризуйте «Араньяки».
15. Розкрийте головні теми діалогів Крішни і Арджуни («Бхагаватгіта»).
16. Охарактеризуйте давньокитайську міфологію.
17. Розкрийте давньокитайську космогонію.
18. Охарактеризуйте культ предків у Давньому Китаї.
19. Розкрийте світоглядну основу «І-цзин».
20. Проаналізуйте сюжетну основу та ідейний зміст «Ши-цзин».
21. Проаналізуйте літературну основу «Луньюй» Конфуція.
22. Розкрийте головну концепцію «Дао де цзин».
23. Охарактеризуйте давньокитайську збірку поезії «Чуські строфи».
24. Проаналізуйте творчість Цюй Юаня.
25. Концепція дао як загального закону світобудови («Дао де цзин»).
26. Розкрийте багатоплановість діалогів Чжуан-Цзи.
27. Охарактеризуйте конфуціанський канон.
28. Проаналізуйте склад і жанри Авести.
29. Розкрийте художню своєрідність «Гат».
30. Розтлумачте «Яшти» як гімни божествам дозороастрійського періоду.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка за модуль – 25 балів.
2. Оцінюється самостійність мислення, аргументованість тез, вихід на рівень теоретичного узагальнення фактологічного матеріалу.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Навчальні досягнення студентів із блоку дисциплін «Світова література» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок з кожної дисципліни блоку; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Вивчення студентами навчальної дисципліни «Світова література» завершується підсумковим контролем – заліком за результатами засвоєння всіх двох змістових модулів – «Вступ до літературознавства», «Література стародавнього світу».

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

Модуль «Вступ до літературознавства»

1. Літературознавство як наука.
2. Специфіка літератури як виду мистецтва
3. Характеристика теорії літератури, історії літератури та літературної критики як провідні галузі літературознавства
4. Літературознавство доби Античності
5. Становлення науки про літературу.
6. Функція слова як першоелемента образного світосприйняття
7. Образність літератури.
8. Художній образ як мистецька категорія.
9. Поетика в системі аналізу художнього твору.
10. Міфопоетичне мислення письменника.
11. Міф в системі художньої творчості.
12. Класифікація художніх образів.
13. Символ і алегорія
14. Поняття цілісності художнього твору.
15. Зміст і форма художнього твору
16. Компоненти художньої форми
17. Композиція художнього твору.
18. Сюжет і фабула.
19. Система образів в епічному творі.
20. Позасюжетні і позафабульні елементи тексту
21. Стилiстичні фігури в тексті.
22. Поетичний синтаксис і його художні функції.
23. Конфлікт і його типи
24. Художня деталь, її функції у творі
25. Сюжет, елементи сюжету
26. Композиція і архітектоніка

27. Основи поділу літератури на роди
28. Епос як рід літератури
29. Лірика як рід літератури
30. Проблема ліричного героя в поезії
31. Драма як рід літератури
32. Жанри епосу. Генезис і родові ознаки
33. Жанри лірики. Генезис і родові ознаки
34. Специфіка віршованої мови.
35. Основні системи віршування
36. Рим. Види рим, способи римування.
37. Білий вірш. Верлібр
38. Строфа. Види строфічної будови віршів.
39. Типологія віршових розмірів
40. Класична строфіка. Сонет. Вінок сонетів
41. Стель як літературознавча категорія
42. Компоненти художнього змісту
43. Жанри драми.
44. Міжродові утворення. Ліро-епос.
45. Художні тропи. Метафора. Метонімія. Їх ідейно-естетична роль.
46. Художні тропи. Гіпербола. Оксиморон. Їх ідейно-естетична роль.
47. Історичний характер розвитку літератури. Поняття про художній прогрес
48. Поняття індивідуальний стиль письменника
49. Зовнішні і внутрішні фактори розвитку літературного процесу
50. Автор і читач як суб'єкти літературного процесу
51. Літературний напрям, течія, стиль.
52. Традиції і новаторство в літературі.
53. Бароко, його особливості й історична доля.
54. Класицизм, його основні принципи. Поділ жанрів на «високі» й «низькі»
55. Сентименталізм. Його особливості та історична доля.
56. Романтизм. Основні особливості та історична доля.
57. Реалізм, основні його риси
58. Модернізм. Основні течії модернізму
59. Постмодернізм як мистецьке явище
60. Критерії художності літературного твору.

Модуль «Література стародавнього світу»

1. Дописемний етап розвитку літератури.
2. Поняття про міф. Міфічна свідомість.
3. Міфологія. Типи міфів.
4. Поняття архетипу. Архетипові сюжети та образи в міфах.
5. Міфічні архетипи «світове дерево», та «світова гора».
6. Усна поетична народна творчість. Витоки та жанри фольклору.
7. Міф і казка.

8. Народний героїчний епос. Сучасні теорії виникнення та розвитку світового героїчного епосу.
9. Теорія первісного синкретизму О.М. Веселовського як виявлення першоджерел всієї світової літератури.
10. Зони виникнення та функціонування літератури Давнього Сходу.
11. Особливості єгипетських міфів. Космогонічні міфи.
12. Заупокійна література Давнього Єгипту.
13. Афористика й дидактика в давньоєгипетській літературі.
14. Казки Давнього Єгипту.
15. Сюжети й образи давньоєгипетської філософської лірики.
16. Особливості давньоєгипетської любовної лірики.
17. Особливості шумерських міфів. Цикл міфів про Інанну.
18. Зародження героїчного епосу в шумерській літературі.
19. Жанри шумерської лірики.
20. Шумерська дидактична література.
21. Аккадська космогонічна поема «Енума Еліш».
22. Епос про Гільгамеша – перша героїчна епопея світової літератури.
23. Аккадська лірика: тематичне й жанрове розмаїття.
24. Дидактика й афористика в аккадській літературі.
25. Світоглядні основи давньоєврейської літератури.
26. Структура та жанровий склад ТаНаХу.
27. Історичні умови формування текстів біблійного канону. ТаНаХ як синтез історичного досвіду єврейського народу.
28. Фольклорні основи ТаНаХу. Особливості віршування.
29. Тора (П'ятикнижжя Мойсея) як єдиний релігійно-історичний епос.
30. Структура і характеристика П'ятикнижжя.
31. Космогонія та антропогонія Книги Буття.
32. Історія патріархів у Книзі Буття – історія Завіту й Обіцяння.
33. Епос про Вихід і народження народу як сакральної спільноти. Скрижалі Завіту.
34. Епічні книги розділу «Невиїм» («Пророки»).
35. Етична концепція пророків і специфіка жанру пророчої книги.
36. Старозавітне пророцтво як феномен. Індивідуальні особливості пророчих книг Старого Завіту. Колізія «пророк і цар».
37. Ліричні жанри ТаНаХу. Псалтир.
38. Поетика «Пісні над Піснями».
39. Філософська притчова традиція ТаНаХу.
40. Жанр апокаліпсису в давньоєврейській літературі.
41. Індуїстські «Веди» як два типи текстів.
42. Особливості давньоіндійської гімнографії.
43. «Махабхарата». Вставні епічні оповіді.
44. Логічні та риторичні докази «Бхагават-гіти».
45. «Рамаяна». Проблема авторства.

46. Герої «Рамаїяни» як втілення високих моральних якостей людини.
47. Буддистський канон. «Трипітака». Жанр сутри.
48. Китайська міфологія. Культ предків.
49. Поетичний світ «Ши Цзин».
50. «І Цзин». Тексти про діалектичність світу як результат взаємодії ян та інь.
51. Конфуціанський канон. «Лунь юй».
52. Даоський канон. «Дао Де Цзин». Поняття дао як першооснови і загального закону світобудови.
53. Багатоплановість діалогів «Чжуан-Цзи».
54. «Історичні нотатки» («Ши Цзин») Сима Цяня.
55. Лірична поезія Давнього Китаю.
56. Давньоіранська міфологія та її близькість з міфологією ведійською.
57. Дуалізм зороастризму. Вчення Заратуштри.
58. Склад і жанри Авести.
59. Художня своєрідність «Гат».
60. «Яшти» – гімни божествам дозороастрійського періоду.

6.6 Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

Модуль «Вступ до літературознавства» (денна форма)

Разом 60 год.: лекції – 8 год., семінарські заняття – 20 год.,
самостійна робота – 28 год., МКР – 4 год.

Тиждень	I-II	III-IV	V-VI	VII-VIII	IX-X	XI-XII	XIII-XIV	XV-XVI
Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II				
Назва Модуля	Літературознавство як наука про художню літературу			Поетика літературного твору та літературного процесу				
Кількість балів за модуль	76 балів			108 балів				
Лекції	Лекція 1	Лекція 2		Лекція 3			Лекція 4	
Години	2 год.	2 год.		2 год.			2 год.	
Теми лекцій	Літературознавство як наука (1 б.)	Література як мистецтво слова	Художній образ як універсальний компонент літературного твору (1 б.)	Поетика літ. твору. Змістові та формальні компоненти художнього твору. Сюжет і композиція художнього твору. Мова художнього твору. Версифікація худ. тексту. (1 б.)			Роди і жанри літератури. Художні напрями, течії, школи (тестування-гра – (1 б.)	
Теми семінарських занять	Літературознавство як наука (11б.)	Література як мистецтво слова (11 б.)	Художній образ як універсальний компонент літературного твору – (11 б.)	Поетика літ. твору - 11 б.	Сюжет і композ худ. твору - 11 б.	Особливості аналізу поетичного тексту – 11 б.	Мова худ. твору – 11 б.	Версифікація худ. тексту – 11 б.
Самостійна робота	5*3=15 балів			5*7=35 балів				
Види контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)			Модульна контрольна робота 2 (25 балів)				
Підсумковий контроль	Залік							

Модуль «Вступ до літературознавства» (заочна форма)

Разом: 60 год., лекції – 2 год., семінарські заняття – 6 год.,
самостійна робота – 52 год.

Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II					
Назва модуля	Літературознавство як наука про художню літературу			Поетика літературного твору					
Кількість балів за модуль	42 бали			104 бали					
Теми	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Теми лекцій	Літературознавство як наука .	Література як мистецтво – слова – 1б.							
Теми семінарських занять	Літературознавство як наука	Література як мистецтво слова (11б.)		Поетика літературного твору (11б.)			Версифікаційні можливості художнього тексту (11б.)	Роди і жанри літератури (11б.)	Художні напрями, течії, школи (11б.)
Самостійна робота	Літературознавство як наука (10б.)	Література як мистецтво слова (10б.)	Художній образ як універсальний компонент літературного твору (10б.)	Поетика літературного твору (10б.)	Сюжет і композиція художнього твору (10б.)	Мова художнього твору (10б.)	Версифікаційні можливості художнього тексту (10б.)	Роди і жанри літератури (10б.)	Художні напрями, течії, школи (10б.)
Підсумковий контроль	Залік								

Модуль «Література стародавнього світу» (денна форма)

Разом: 60 год.: лекції – 8 год., семінарські заняття – 20 год.,
самостійна робота – 28 год., МК – 4 год..

Тиждень	I	II-III	IV- V- VI	VII-VIII-IX-X	XI-XII	XIII-X IV-XV- XVI- XVII
Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II	
Назва Модуля	Стародавня література присередземноморського регіону				Стародавня література азійського регіону	
Кількість балів за модуль	134 бали				80 балів	
Лекції	1		2		3	4
Теми лекцій	Дописемний етап розвитку літератури. Стародавній Схід – кошика світової літератури. Література Месопотамії (1 бал)		Література Стародавнього Єгипту. Давньоєврейська Література (1 бал)		Давньоіндійська література (1 бал)	Давньокитайська література. Давньоіранська література (1 бал)
Теми семінарських занять		Література Месопотамії (22 бали)	Література Стародавнього Єгипту (22 бали)	Давньоєврейська Література (33 бали)	Давньоіндійська література (11 балів)	Давньокитайська література (11 балів) Давньоіранська література (11 балів)
Самостійна робота	Табл. 6.1 (10 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (10 балів)	Табл. 6.1 (10 балів)	Табл. 6.1 (10 балів)
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)				Модульна контрольна робота 2 (25 балів)	
Підсумковий контроль	Залік					

Модуль «Література стародавнього світу» (заочна форма)

Разом: 60 год.; лекції – 2 год., семінарські заняття – 6 год.,
самостійна робота – 52 год., МК – 4 год..

Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II
Назва Модуля	Стародавня література присередземноморського регіону		Стародавня література азійського регіону
Кількість балів за модуль	53 бали		31 бал
Лекції	1		2
Теми лекцій	Дописемний етап розвитку літератури. Стародавній Схід – колиска світової літератури. Література Месопотамії (1 бал)		
Теми семінарських занять	Література Месопотамії (11 балів)	Давньоєврейська література (11 балів)	Давньоіндійська література (11 балів)
Самостійна робота	30 балів		20 балів
Підсумковий контроль	Залік		

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Модуль «Вступ до літературознавства»

Основна

1. *Ткаченко А.* Мистецтво слова (Вступ до літературознавства): підручник для гуманітаріїв. – К.: Правда Ярославичів, 2003. – 448 с.
2. *Моклиця М.* Вступ до літературознавства. – К., 2011.
3. *Білоус П.* Вступ до літературознавства. – К.: Академія, 2012. – 334 с.
4. *Галич О.* Вступ до літературознавства. – Луганськ, 2010. – 287 с.
5. *Галич О. А.* Теорія літератури : [підруч. для студ. філол. спец. вищ. навч. закл.] / Олександр Галич, Віталій Назарець, Євген Васильєв ; за наук. ред. Олександра Галича. – Вид. 4-е, стер. – К. : Либідь, 2008. – 486 с.
6. *Хализев В. Е.* Теория литературы: Учебник для вузов. – 2-е изд. – М.: Высш. шк., 2000. – 397 с.
7. *Введение в литературоведение.* Литературное произведение: Основные понятия и термины: Учеб. пособие / Л.В. Чернец, В.Е. Хализев, С.Н. Бройтман и др. / Под ред. Л.В. Чернец. – М.: Высш. шк., 2000. – 556 с.
8. *Волков И.Ф.* Теория литературы: Учебное пособие для студентов и преподавателей. – М.: Просвещение, Владос 1995. – 256 с.
9. *Слово. Знак. Дискурс.* Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст./За ред. М.Зубрицької. – Львів, 1996.
10. *Вступ до літературознавства.* Хрестоматія / Упор. Н.Бернадська. – К., 1995.

Додаткова

1. *Ауэрбах Э.* Мимесис. Изображение действительности в западноевропейской литературе. – М., 2000.
2. *Бахтин М.* Фрейдизм. Формальный метод в литературоведении. Марксизм и философия языка. – М. 2000.
3. *Білецький Л.* Основи української літературно-наукової критики. – К., 1998.
4. *Затонский Д.* Модернизм и постмодернизм: мысли об извечном коловращении изящных искусств. – Х., 2000.
5. *Косарев А.* Философия мифа. Мифология и её эвристическая значимость. – М., 2000.
6. *Копистянська Н.* Жанр, жанрова система у просторі літературознавства [монографія] / Нонна Копистянська ; [літ. ред. Анна Думич]. – Л. : ПАІС, 2005. – 368 с.
7. *Менегетти А.* Мир образов. – М., 1997.
8. *Менегетти А.* Образ и бессознательное: учебное пособие по интерпретации образов и сновидений. – М., 2000.
9. *Ортега-і-Гасет Х.* Вибрані твори. – К., 1994. – С. 238-279.

10. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. – К., 1997.
11. Потебня О. Естетика і поетика слова. – К., 1985.
12. Теория метафоры: сб. научных трудов. – М., 1990.
13. Фізер І. Психолінгвістична теорія О.Потебні: метаакритичне дослідження. – К., 1993.
14. Фролова К. Цікаве літературознавство. – К., 1987.
15. Хороб С. Слово – образ – форма у пошуках художності. – Ів.-Франківськ, 2000.
16. Юнг К.-Г., Нойман Э. Психоанализ и искусство. – К., 1995.

Довідкова

1. Літературознавчий словник-довідник / Р.Т. Гром'як, Ю.І. Ковалів та ін. – К.: ВЦ «Академія», 1997.
2. Українська літературна енциклопедія: В 5 т. / Редкол.: І.О. Дзевєрін (відп. ред.) та ін. – К.: «Укр. енцикл.» ім. М.П. Бажана, 1988 – 1995.
3. Літературознавча енциклопедія / За ред.. Ю.Коваліва, 2007
4. Кузьменко В. Словник літературознавчих термінів. – К., 1997.
5. Современное зарубежное литературоведение (Страны Западной Европы и США): концепции, школы, термины. Энциклопедический справочник. – М., 1999.
6. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. – Чернівці: Золоті литаври, 2001. – 636 с.

Інформаційні ресурси

7. Теорія літератури: е-бібліотека. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://papusha.at.ua/index/0-6>
8. Синопис: текст, контекст, медіа: Електронне фахове видання Київського університету імені Бориса Грінченка – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://synopsis.kubg.edu.ua/index.php/synopsis>

Модуль «Література стародавнього світу»

Тексти

Шумерська та аккадська літератури

1. Лирическая поэзия древнего Востока / Сост. И.Д. Дьяконов. – М.: Наука, 1984. – 231 с.
2. На ріках вавілонських: 3 найдавнішої літератури Шумеру, Вавілону, Палестини / Упоряд. М.Н. Москаленко. – К.: Дніпро, 1991. – 398 с.
3. От начала начал. Антология шумерской поэзии. – СПб: Центр «Петербургское востоковедение», 1977.
4. Поэзия и проза Древнего Востока (Библиотека всемирной литературы). – М.: Худож. лит-ра, 1973. – С. 127–229.
5. Эпос о Гильгамеше («О всё видавшем») / Пер. И.Д. Дьяконова. – М.–Л.: Изд-во Ан СССР, 1961. – 214 с.

6. Я открою тебе сокровенное слово... Литература Вавилонии и Ассирии. / Сост. В. Афанасьевой и И. Дьяконова, пер. В.Афанасьевой. – М.: Худож. лит-ра, 1981. – 351 с.

Єгипетська література

1. Древнеегипетская книга мервых. Слово устремленное к Свету. – М.: Эксмо-Пресс, 2002. – 432 с.
2. Египетская книга мертвых / Поэзия и проза Древнего Востока. – М.: Худож. лит-ра, 1973. – 735 с.
3. Лирика древнего Египта / Пер. А. Ахматовой и В. Потаповой. – М.: Худож. лит-ра, 1965. – 158 с.
4. Сказки и повести Древнего Египта (Литературные памятники). – Л.: Наука, 1979. – 287 с.

Давньоєврейська література

1. Святе Письмо Старого та Нового Завіту / Пер. о. І. Хоменка – Рим, 1990.

Давньоіндійська література

1. Бхагаватгита // Философские тексты «Махабхараты». – Ашхабад: Ылым, 1977. Вып.1. кн.1. – 203 с.
2. Древняя Индия: Три великих сказания. В 2-х т. : Т. 1. Сказание о Раме. Т. 2. Сказание о Кришне. Сказание о великой битве потомков Бхараты. – СПб.: Центр «Петербургское востоковедение», 1995: Т. 1.– 352 с.; Т.2.– 336 с.
3. Махабхарата // Голоси Стародавньої Індії: Антологія давньоіндійської літератури. – К.: Дніпро, 1982. – С. 151–219.
4. Махабхарата. Рамаєна / Пер. с санскрита. – М.: Худож. лит-ра, 1974. – 606 с.
5. Рамаєна // Голоси Стародавньої Індії: Антологія давньоіндійської літератури. – К. : Дніпро, 1982. – С. 219–248.
6. Рігведа // Голоси Стародавньої Індії: Антологія давньоіндійської літератури. – К. : Дніпро, 1982. – С. 91–114.
7. Ригведа. Избранные гимны / Перевод, комментарии Т.Я. Елизаренковой. – М., 1972.
8. Упанишады. В 3 т. – М., 1992.

Давньокитайська література

1. Дао Дэ Цзин // Из книг мудрецов: Проза Древнего Китая. – М.: Худож. лит-ра, 1987. – 351 с.
2. Луньюй // Из книг мудрецов: Проза Древнего Китая. – М.: Худож. лит-ра, 1987. – 351 с.
3. Сыма Цянь. Исторические записки. – М.: Наука, 1972–1973: Т. 1 – 439 с.; Т. 2 – 579 с.
4. Цюй Юань. Лисао. – СПб.: Издательский Дом «Кристалл», 2000.
5. Ши Цзин: Книга песен и гимнов. – М.: Худож. лит-ра, 1987. – 351 с.

Давньоіранська література

1. Авеста / Литература Древнего Востока (Иран, Индия, Китай): Тексты / Автор-составитель Ю.М. Алиханова и др. – М.: Изд-во МГУ, 1984. – С. 4–40.
2. Авеста в русских переводах (1861–1995) / Сост. И.В. Рак – СПб.: Нева: Летний сад, 1998. – 480 с.

Основна література

1. История всемирной литературы: В 9 т: Т.1. – М., 1983.
2. Литературы древнего Востока / Под ред. акад. Н.И. Конрада. – М.: Изд-во МГУ, 1971.
3. Мифологии древнего мира // Под ред. С.Н.Крамера. Пер. с англ. – М.: Наука, 1977.
4. На ріках вавілонських. – К., 1991.
5. Поэзия и проза Древнего Востока (Библиотека всемирной литературы). – М.: Худож. лит-ра, 1973.

Додаткова література

1. Афанасьева В.К. Гильгамеш и Энкиду: Эпические образы в искусстве. – М.: Наука, 1979. – 194 с.
2. Брагинский И.С. Из истории персидской и таджикской литературы. – М.: Наука, 1972. – 524 с.
3. Гуля Н.П. Дидактическая афористика Древнего Египта / Под ред. акад. В.В.Струве. – Ленинград: Наука, 1941. – 176 с.
4. Гринцер П.А. Древнеиндийский эпос. Генезис и типология. – М.: Наука, 1974. – 419 с.
5. Замаровський В. Спочатку був Шумер. – К.: Веселка, 1983. – 207 с.
6. Зороастрийская мифология. – М., 1998.
7. Костів К. Словник-довідник біблійних осіб, племен і народів. – К.: Україна, 1995. – 429 с.
8. Коростовцев М.А. Писцы древнего Египта. – М.: Восточная лит-ра, 1962. – 175 с.
9. Косидовський З. Біблійні оповіді / Пер. з польс. – К.: Молодь, 1968. – 503 с.
10. Крамер С. История начинается в Шумере. – М.: Наука, 1991. – 235 с.
11. Липинская Я., Марциняк М. Мифология древнего Египта. – М.: Искусство, 1983. – 223 с.
12. Литература и культура Индии. – М.: Наука, 1979. – 238 с.
13. Луцюк М.В. Старозавітні пророцькі книги // Гуманітарна освіта в технічних вищих навч. закладах. Зб. наук. праць. Вип. 1. – К., 2002. – С. 171–181.
14. Луцюк М.В. Філологічні аспекти вивчення Біблії // Гуманітарна освіта в технічному університеті: проблеми та перспективи / М-ли міжн. наук.-практ. конференції. – К., 2001. – С. 81–86.

15. Маковельский А.О. Авеста. – Баку: изд-во АН Аз. ССР. – 1960 – 144 с.
16. Мень А. История религии: В 7 т.: Т. 5. Вестники Царства Божия: Библейские пророки от Амоса до Реставрации (VIII–IV вв. до н.э.). – М., 1992.
17. Невелева С.Л. Махабхарата. Изучение древнеиндийского эпоса. – М.: Наука, 1991. – 228 с.
18. Оппенгейм А.Л. Древняя Месопотамия. – М., 1990.
19. Рак И.В. Легенды и мифы Древнего Египта. – СПб: Нева, 1997. – 192 с.
20. Рак И.В. Мифы древнего и раннесредневекового Ирана (зороастризм). – СПб.: Нева: Летний сад, 1998. – 560 с.
21. Рижский М.И. Библейские пророки и библейские пророчества. – М., 1987.
22. Редер Д.Г. Мифы и легенды Древнего Двуречья. – М.: Наука, 1965. – 120 с.
23. Рубинштейн Р.И. Древнеегипетская литература // Сказки и повести Древнего Египта. – Ленинград, 1979. – С. 145–174.
24. Серебряков И.Д. Очерки древнеиндийской литературы. – М., 1971.
25. Тантлевский И.Р. Введение в Пятикнижие. – М.: Изд-во Рос. гос. гуманитарн-та, 2000. – 469 с.
26. Темкин Э.Н., Эрман В.Г. Мифы древней Индии. – М.: Восточная лит-ра, 1982. – 270 с.
27. Тураев Б.А. Египетская литература. – СПб, Журнал «Нева»: Летний сад, 2000. – 192 с.
28. Феоктистов В.Ф. Философские и общественно-политические взгляды Сюнь-цзы. Исследование и перевод. – М.: Наука, 1976. – 293 с.
29. Федоренко Н.Т. Древние памятники китайской литературы. – М.: Наука, 1978. – 320 с.
30. Фрэзер Д.Д. Фольклор в Ветхом Завете. – М.: Политиздат, 1989.- 542 с.
31. Щедровицкий Д.В. Введение в Ветхий Завет. Книга Бытия. – М.: Теревинф, 1994. – 288 с.
32. Шуцкий Ю.К. Китайская классическая «Книга перемен». – М.: Русское книгоиздат. тов-во, 1993. – 384 с.
33. Юань-Кэ. Мифы Древнего Китая. – М.: Наука, 1965. – 496 с.

**Плани семінарських занять
на 2018-2019 навчальний рік (денна форма)**

Модуль «Вступ до літературознавства»

**Змістовий модуль I
Літературознавство як наука про літературу**

Семінарське заняття 1

1. Літературознавство і мовознавство як дві основні філологічні дисципліни.
2. Основні й допоміжні літературознавчі дисципліни.
3. Зв'язок літературознавства з іншими науками.

Література

- 1 Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури. – К., 2001. – Стаття "Літературно-художній образ", с. 96-112.
2. Літературознавча енциклопедія: у 2 т. [авт.-уклад. Ю.І. Ковалів]. – К. : ВЦ "Академія", 2007. – Т. 1, 2. – 2007
3. Літературознавчий словник-довідник /Р.Т.Гром'як, Ю.І.Ковалів та ін. – К., 1997.
- Ткаченко А. Мистецтво слова: Вступ до літературознавства. – К., 1998.
4. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. Марії Зубрицької. – [2-е вид., доп.]. – Львів : Літопис, 2001.

**Семінарське заняття 2
Література як мистецтво слова**

1. Класифікації мистецтв.
2. Література в колі інших мистецтв.
3. Специфіка літератури як мистецтва слова.
4. І.Франко про психологічні особливості творення художнього тексту.

Література

- 1 Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури. – К., 2001. – Стаття "Літературно-художній образ", с. 96-112.
2. Літературознавча енциклопедія: у 2 т. [авт.-уклад. Ю.І. Ковалів]. – К. : ВЦ

"Академія", 2007. – Т. 1, 2. – 2007

3. Літературознавчий словник-довідник /Р.Т.Гром'як, Ю.І.Ковалів та ін. – К., 1997.

4. Ткаченко А. Мистецтво слова: Вступ до літературознавства. – К., 1998.

5. Франко І.Я. Із секретів поетичної творчості // Збір. тв.: у 50 т. І.Я.Франко. – К.: Наукова думка, 1981. – Т. 31. – С. 45 – 119.

Семінарське заняття 3

Художній образ як універсальний компонент літературного твору

1. Структура художнього образу.
2. Різновиди художніх образів.
3. Художній образ у структурі літературного твору.

Література

1 Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури. – К., 2001. – Стаття "Літературно-художній образ", с. 96-112.

2. Літературознавча енциклопедія: у 2 т. [авт.-уклад. Ю.І. Ковалів]. – К. : ВЦ "Академія", 2007. – Т. 1, 2. – 2007

3. Літературознавчий словник-довідник /Р.Т.Гром'як, Ю.І.Ковалів та ін. – К., 1997.

4. Ткаченко А. Мистецтво слова: Вступ до літературознавства. – К., 1998.

5. Качуровський І. Генерика і архітектоніка. Кн. II / Ігор Качуровський. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 376 с.

Змістовий модуль II

Поетика літературного твору й літературного процесу

Семінарське заняття 4

Поетика літературного твору. Змістові та формальні компоненти художнього твору

1. Поняття поетики.
2. Індивідуально-авторський стиль.
3. Змістоформа літературного твору.
4. Елементи змісту літературного твору.
5. Елементи внутрішньої форми літературного твору.
6. Елементи зовнішньої форми літературного твору.

Література

1. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури. – К., 2001. – Стаття "Літературно-художній образ", с. 96-112.
2. Літературознавча енциклопедія: у 2 т. [авт.-уклад. Ю.І. Ковалів]. – К. : ВЦ "Академія", 2007. – Т. 1, 2. – 2007
3. Літературознавчий словник-довідник /Р.Т.Гром'як, Ю.І.Ковалів та ін. – К., 1997.
4. Ткаченко А. Мистецтво слова: Вступ до літературознавства. – К., 1998.
5. Качуровський І. Генерика і архітектоніка. Кн. II / Ігор Качуровський. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 376 с.

Семінарське заняття 5 **Сюжет і композиція художнього твору**

1. Композиція і архітектоніка літературного твору.
2. Сюжет і фабула літературного твору.
3. Сюжетні й позасюжетні елементи літературного твору.

Література

1. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури. – К., 2001. – Стаття "Літературно-художній образ", с. 96-112.
2. Літературознавча енциклопедія: у 2 т. [авт.-уклад. Ю.І. Ковалів]. – К. : ВЦ "Академія", 2007. – Т. 1, 2. – 2007
3. Літературознавчий словник-довідник /Р.Т.Гром'як, Ю.І.Ковалів та ін. – К., 1997.
4. Ткаченко А. Мистецтво слова: Вступ до літературознавства. – К., 1998.
5. Качуровський І. Генерика і архітектоніка. Кн. II / Ігор Качуровський. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 376 с.

Семінарське заняття 5 **Мова художнього твору**

1. Лексичний рівень мовно-художньої організації літературного твору.
2. Засоби контекстуально-синонімічного увиразнення мовлення (тропи).
3. Синтаксичний рівень організації художньої мови.

Література

1. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури. – К., 2001. – Стаття "Літературно-художній образ", с. 96-112.
2. Літературознавча енциклопедія: у 2 т. [авт.-уклад. Ю.І. Ковалів]. – К. : ВЦ

"Академія", 2007. – Т. 1, 2. – 2007

3. Літературознавчий словник-довідник /Р.Т.Гром'як, Ю.І.Ковалів та ін. – К., 1997.

4. Ткаченко А. Мистецтво слова: Вступ до літературознавства. – К., 1998.

5. Качуровський І. Генерика і архітектоніка. Кн. II / Ігор Качуровський. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 376 с.

Семінарське заняття 6 **Версифікаційні можливості художнього тексту**

1. Системи віршування.
2. Строфіка.
3. Фоніка.
4. Різновиди рими.

Література

1. Качуровський І. Метрика: підручник для студентів філологічних факультетів вищих навчальних закладів. Головний редактор: М. С. Тимошик; редактор: Л. Л. Щербатенко. Київ: Либідь, 1994. – 173 с.
2. Качуровський І. Строфіка: підручник для студентів філологічних факультетів вищих навчальних закладів. Головний редактор: М. С. Тимошик; редактор: Л. Л. Щербатенко. Київ: Либідь, 1994. – 271 с.
3. Качуровський І. Фоніка: підручник для студентів філологічних факультетів вищих навчальних закладів. Головний редактор: М. С. Тимошик; редактор: Л. Л. Щербатенко. Київ: Либідь, 1994. – 128 с.
4. Літературознавча енциклопедія: у 2 т. [авт.-уклад. Ю.І. Ковалів]. – К. : ВЦ "Академія", 2007. – Т. 1, 2. – 2007.
5. Ткаченко А. Мистецтво слова: Вступ до літературознавства. – К., 1998.

Семінарське заняття 7 **Роди і жанри літератури**

1. Епічний рід літератури.
2. Ліричний рід літератури.
3. Драматичний рід літератури.
4. Межиродові утворення.

Література

1. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури. – К., 2001. – Стаття "Літературно-художній образ", с. 96-112.

2. Літературознавча енциклопедія: у 2 т. [авт.-уклад. Ю.І. Ковалів]. – К. : ВЦ "Академія", 2007. – Т. 1, 2. – 2007
3. Літературознавчий словник-довідник /Р.Т.Гром'як, Ю.І.Ковалів та ін. – К., 1997.
4. Ткаченко А. Мистецтво слова: Вступ до літературознавства. – К., 1998.

Семінарське заняття 8 **Художні напрями, течії, школи**

1. Поняття про літературний процес.
2. Зовнішні і внутрішні фактори розвитку літературного процесу.
3. Поняття про художній напрям, течію, школу.

Література

1. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури. – К., 2001. – Стаття "Літературно-художній образ", с. 96-112.
2. Літературознавча енциклопедія: у 2 т. [авт.-уклад. Ю.І. Ковалів]. – К. : ВЦ "Академія", 2007. – Т. 1, 2. – 2007
3. Літературознавчий словник-довідник /Р.Т.Гром'як, Ю.І.Ковалів та ін. – К., 1997.
4. Ткаченко А. Мистецтво слова: Вступ до літературознавства. – К., 1998.

Модуль «Література стародавнього світу»

Змістовий модуль I

Стародавня література присередземноморського регіону

Семінар 1. Література Месопотамії

1. Охарактеризуйте шумерсько-аккадський міфічний епос. Проаналізуйте космогонію та антропогонію в поемі «Енума еліш...». Образ Мардука.
2. Охарактеризуйте шумерсько-вавилонський героїчний епос. Розкрийте еволюцію образу головного героя в «Поемі про Гільгамеша».
3. Наведіть приклади ліричних жанрів в шумерсько-аккадській поезії. Проаналізуйте художні засоби текстів.
4. Розкрийте основні теми дидактики й афористика в месопотамській літературі.

Тексти

1. *Лирическая поэзия древнего Востока* / Сост. И.Д. Дьяконов. – М.: Наука, 1984. – 231 с.

2. *На ріках вавілонських: 3 найдавнішої літератури Шумеру, Вавілону, Палестини* / Упоряд. М.Н. Москаленко. – К.: Дніпро, 1991. – 398 с.
3. *Поэзия и проза Древнего Востока* (Библиотека всемирной литературы). – М.: Худож. лит-ра, 1973. – С. 127–229.
4. *Хрестоматия по истории Древнего Востока*. В 2-х ч. / Под ред. М.А. Коростовцева – М.: Вышш. шк., 1980: Ч. 1. – 328 с.; Ч. 2 – 256 с.
5. *Хрестоматия по истории Древнего Востока* / Под ред. В.Струве и Д.Редера. – М.: Восточная лит-ра, 1963. – 544 с.
6. *Эпос о Гильгамеше* („О всё видавшем“) / Пер. И.Д. Дьяконова. – М.–Л.: Изд-во АН СССР, 1961. – 214 с.
7. *Я открою тебе сокровенное слово...* Литература Вавилонии и Ассирии. / Сост. В. Афанасьевой и И. Дьяконова, пер. В.Афанасьевой. – М.: Худож. лит-ра, 1981. – 351 с.

Література

Основна

1. Афанасьева В.К. Гильгамеш и Энкиду: Эпические образы в искусстве. – М.: Наука, 1979. – 194 с.
2. Афанасьева В.К. Литература Шумера и Вавилонии / Поэзия и проза Древнего Востока (Библиотека всемирной литературы). – М.: Худож. лит-ра, 1973. – С. 115–126.
3. Дьяконов Г.М. Найдавніша література Близького Сходу // *На ріках вавілонських*. – К., 1991. – С. 5–42.
4. Замаровський В. Спочатку був Шумер. – К.: Веселка, 1983. – 207 с.
5. Крамер С.Н. История начинается в Шумере. – М.: Наука, 1991. – 235 с.
6. Литература древней Месопотамии / Литературы древнего Востока // Под ред. акад. Н.И. Конрада. – М.: Изд-во МГУ, 1971 – С. 49– 68.
7. Немировский А.И. Мифы древности. – М.: Лабиринт, 2001. – 351 с.
8. Редер Д.Г. Мифы и легенды Древнего Двуречья. – М.: Наука, 1965. – 120 с.
9. Хук С. Мифология Ближнего Востока. – М.: ЗАО Центрполиграф, 2005. – 175 с.

Додаткова

1. Белявский В.А. Вавилон легендарный и Вавилон исторический. – М.: Мысль, 1971. – 319 с.
2. Клочков И.С. Духовная культура Вавилонии: человек, судьба, время. – М.: Наука, 1983. – 207 с.
3. Никольский Н.М. Культура древней Вавилонии. – Минск: АН БССР, 1959. – 183с.
4. Оппенгейм А.Л. Древняя Месопотамия. – М., 1990.
5. Якобсен Т. Сокровища тьмы: История месопотамской религии / Пер. С англ. – М.: Восточная лит-ра, 1995. – 293 с.

Семинар 2. Єгипетська література

1. Розкрийте особливості єгипетських міфів. Охарактеризуйте: а) космогонічні міфи; б) солярні міфи.
2. Розкажіть про особливості заупокійної літератури («Тексти пірамід», «Тексти саркофагів», цикл міфів про Осиріса, «Книга мертвих»).
3. Проаналізуйте афористику й дидактику («Повчання Птахотепа»).
4. Дослідіть елементи фантастичного в казках Давнього Єгипту («Казка про двох братів», «Правда і Кривда», «Казка про потерпілого аварію на човні», «Казки папірусу Весткар»).
5. Розкрийте особливості філософської лірики («Бесіда розчарованого зі своєю душею», «Пісня арфіста»).
6. Проаналізуйте єгипетську любовну лірику (цикли «Біля річки», «Дерева її саду»).

Тексти

1. *Древнеегипетская книга мертвых*. Слово устремленное к Свету. – М.: Эксмо-Пресс, 2002. – 432 с.
2. *Египетская книга мертвых / Поэзия и проза Древнего Востока*. – М.: Худож. лит-ра, 1973. – 735 с.
3. *Лирика древнего Египта / Пер. А. Ахматовой и В. Потаповой*. – М.: Худож. лит-ра, 1965. – 158 с.
4. *Сказки и повести Древнего Египта (Литературные памятники)*. – Л.: Наука, 1979. – 287 с.
5. *Хрестоматия по истории Древнего Востока*. В 2-х ч. / Под ред. М.А. Коростовцева – М.: Высш. шк., 1980: Ч. 1. – 328 с.; Ч. 2 – 256 с.

Література

Основна

1. Антес Р. Мифология в древнем Египте / Мифологии древнего мира // Под ред. С.Н.Крамера. Пер. с англ. – М.: Наука, 1977. – С. 55–121.
2. Бадж Э.А. Египетская книга мёртвых. – М.: Эксмо; СПб.: Terra Fantastica, 2004. – 768 с.
3. Гуля Н.П. Дидактическая афористика Древнего Египта / Под ред. акад. В.В.Струве. – Ленинград: Наука, 1941. – 176 с.
4. Коростовцев М.А. Древнеегипетская литература / Поэзия и проза Древнего Востока. – М.: Худож. лит-ра, 1973. – С. 23-32.
5. Липинская Я., Марциняк М. Мифология древнего Египта. – М.: Искусство, 1983. – 223 с.
6. Литература древнего Египта / Литературы древнего Востока / Под ред. акад. Н.И. Конрада. – М.: Изд-во МГУ, 1971 – С. 25– 46.
7. Рак И.В. Легенды и мифы Древнего Египта. – СПб: Нева, 1997. – 192 с.
8. Рубинштейн Р.И. Древнеегипетская литература // Сказки и повести

Древнего Египта. – Ленинград, 1979. – С. 145–174.

9. Тураев Б.А. Египетская литература. – СПб, Журнал «Нева»: Летний сад, 2000. – 192 с.

10. Тураев Б.А. Древний Египет. – СПб, Журнал «Нева»: Летний сад, 2000. – 336 с.

Додаткова

1. Жак К. Египет великих фараонов. История и легенда. / Пер. с франц. – М.: Наука, 1992. – 333 с.

2. Коростовцев М.А. Писцы древнего Египта. – М.: Восточная лит-ра, 1962. – 175 с.

3. Коростовцев М.А. Религия древнего Египта. – М.: Наука, 1976. – 336 с.

4. Культура древнего Египта. – М.: Наука, 1976. – 444 с.

5. Матье М.Э. Искусство древнего Египта. – Ленинград: Искусство, 1961. – 591 с.

6. Матье М.Э. Во времена Нефертити. – М.- Л.: Искусство, 1961.

7. Перепелкин Ю.Я. Переворот Амен-хотпа IV. – М.: Наука, 1984. – 287 с.

8. Перепелкин Ю.Я. Тайна Золотого гроба. – М.: Наука, 1968. – 173 с.

Семінар 3. Давньоєврейська література. Тора

1. Схарактеризуйте склад і жанри ТаНаХу.

2. Проаналізуйте структуру Тори. Дайте характеристику П'ятикнижжя Мойсея (головна проблематика та жанрова специфіка)

3. Розкрийте космогонію і антропогонію Книги Буття (порівняйте дві оповіді про створення світу).

4. Розкажіть історію патріархів (Авраам, Ісак, Яків). Розкрийте символіку образів.

5. Розкрийте історичний і сакральний контекст епосу про Вихід. Розкрийте сенс і значення Декалогу для подальшої долі ТаНаХу.

Тексти

1. *Святе Письмо Старого та Нового Завіту* / Пер. о. І. Хоменка – Рим, 1990.

Література

Основна

1. Аверинцев С.С. Древнееврейская литература // История всемирной литературы: В 9 т: Т.1. – М., 1983. – С. 271–302.

2. Гордон С. Ханаанейская мифология / Мифологии древнего мира // Под ред. С.Н.Крамера. Пер. с англ. – М.: Наука, 1977. – С. 199–232.

3. Древнееврейская литература / Литературы древнего Востока // Под ред. акад. Н.И. Конрада. – М.: Изд-во МГУ, 1971 – С. 71– 84.

4. Дьяконов И. Древнееврейская литература / Поэзия и проза Древнего

Востока (Библиотека всемирной литературы). – М.: Худож.лит-ра, 1973. – С. 537–550.

5. Косидовський З. Біблійні оповіді. – К.: Молодь, 1968. – 503с.

6. Луцюк М.В. Філологічні аспекти вивчення Біблії // Гуманітарна освіта в університеті: проблеми та перспективи – К., 2001. – С. 81–86.

7. Мень А. История религии: В 7 т.: Т.2. Магизм и единобожие. – М.: Ex libris, 1991. – 461 с.

8. Тантлевский И.Р. Введение в Пятикнижие. – М.: Изд-во Рос. гос. гуманитар. ун-та, 2000. – 469 с.

9. Шейдлин Р.П. Летописи еврейского народа. – М.: Крон-Пресс, 1977. – 288 с.

10. Щедровицкий Д. Введение в Ветхий Завет. Книга Бытия. – М.: Теревинф, 1994. – 288 с.

Додаткова

1. Амусин И.Д. Тексты Кумрана. – М.: Наука, 1971. – 495 с.

2. Библейская энциклопедия /Сост. архимандрит Никифор.– М.: Терра, 1990.– 902 с.

3. Даймонт М. Евреи, Бог и история / Пер. с англ. – М.: Республика, 1994. – 529 с.

4. Костів К. Словник-довідник біблійних осіб, племен і народів. – К.:Україна, 1995.– 429 с.

5. Сулима В.І. Біблія і українська література. – К.: Освіта, 1998. – 400 с.

6. Фрэзер Д.Д. Фольклор в Ветхом Завете. – М.: Политиздат, 1989. – 542 с.

Семінар 4. Давньоєврейська література. Невієм, Ктувим

1. Охарактеризуйте феномен давньоєврейського пророцтва. Розкрийте індивідуальні особливості пророчих книг ТаНаХу. Окресліть колізію «пророк і цар».

2. Проаналізуйте ліричні жанри Ктувиму. Розкрийте художні засоби псалмів Давида.

3. Дослідіть особливості поезики Пісні над Піснями.

4. Схарактеризуйте філософську притчову традицію ТаНаХу (Притчі Соломона, Книга Еклезіаста, жіноча притчова повість).

5. Розкрийте проблему теодицеї (Книга Йова).

6. Охарактеризуйте жанр апокаліпсису в давньоєврейській літературі (Книга Даниїла).

Тексти

1. *Святе Письмо Старого та Нового Завіту* / Пер. о. І. Хоменка – Рим, 1990.

Література

Основна

1. Аверинцев С.С. Древнееврейская литература // История всемирной литературы: В 9 т: Т.1. – М., 1983. – С. 271–302.
2. Гордон С. Ханаанейская мифология / Мифологии древнего мира // Под ред. С.Н. Крамера. Пер. с англ. – М.: Наука, 1977. – С. 199–232.
3. Древнееврейская литература / Литературы древнего Востока // Под ред. акад. Н.И. Конрада. – М.: Изд-во МГУ, 1971 – С. 71– 84.
4. Дьяконов И. Древнееврейская литература / Поэзия и проза Древнего Востока (Библиотека всемирной литературы). – М.: Художлит-ра, 1973. – С. 537–550.
5. Косидовський З. Біблійні оповіді. – К.: Молодь, 1968. – 503с.
6. Луцюк М.В. Феномен давньосхідного пророцтва у контексті ТаНаХу/ Синопис: текст, контекст, медіа, 2014, № 1 (5) – Електронний ресурс – Режим доступу: <http://synopsis.kubg.edu.ua/index.php/synopsis/article/view/75/66>
7. Луцюк М.В. Феномен старозавітної премудрості у контексті давньосхідних літератур / Синопис: текст, контекст, медіа, 2013, № 1 – Електронний ресурс – Режим доступу: <http://synopsis.kubg.edu.ua/index.php/synopsis/article/view/14/9>
8. Мень А. История религии: В 7 т.: Т. 5. Вестники Царства Божия: Библейские пророки от Амоса до Реставрации (VIII–IV вв. до н.э.). – М., 1992.
9. Мень А. На пороге Нового Завета. – Брюссель: Жизнь с Богом, 1983.–824 с.
10. Рижский М.И. Библейские пророки и библейские пророчества. – М., 1987.
11. Тантлевский И.Р. Введение в Пятикнижие. – М.: Изд-во Рос. гум. ун-та, 2000. – 469 с.
12. Щедровицкий Д.В. Введение в Ветхий Завет. Бытие.–М.:Теревинф, 1994. – 288 с.

Додаткова

1. Библейская энциклопедия / Сост. архимандрит Никифор. –М.:Терра, 1990. – 902 с.
2. Костів К. Словник біблійних осіб, племен і народів. – К.: Україна, 1995. – 429 с.
3. Фрээр Д.Д. Фольклор в Ветхом Завете. – М.: Политиздат, 1989. – 542 с.

Змістовий модуль II **Література азійського регіону**

Семинар 5. Давньоіндійська література

1. Охарактеризуйте індуїстські Веди. Означте особливості ведійської гімнографії.
2. Проаналізуйте навколоведійську літературу.

3. Розкрийте тему та ідею Махабхарати. Проаналізуйте вставні епічні оповіді.
4. Розкрийте логічні та риторичні докази Бхагават-гіти.
5. Схарактеризуйте епічну домінанту Рамаїяни. Доведіть, що герої епосу є втіленням високих моральних якостей людини.
6. Схарактеризуйте тексти Трипітаки. Розкрийте жанр сутри.

Тексти

1. *Бхагаватгіта* // Философские тексты „Махабхараты”. – Ашхабад: Ылым, 1977. Вып.1. кн.1. – 203 с.
2. *Джатаки, или сказания о подвигах Бодхисаттвы.* – СПб, 1993.- 305 с.
3. *Древнейшая обрядовая и культовая поэзия. Эпос. Религиозно-философская литература 1 тыс. до н.э. / Литература Древнего Востока (Иран, Индия, Китай): Тексты // Автор-составитель Ю.М. Алиханова и др. – М.: Изд-во МГУ, 1984. – С. 46–116.*
4. *Древняя Индия: Три великих сказания.* В 2-х т. : Т. 1. Сказание о Рамае. Т. 2. Сказание о Кришне. Сказание о великой битве потомков Бхараты. – СПб.: Центр «Петербургское востоковедение», 1995: Т. 1.– 352 с.; Т.2.– 336 с.
5. *Махабхарата* // Голоси Стародавньої Індії: Антологія давньоіндійської літератури. – К.: Дніпро, 1982. – С. 151–219.
6. *Махабхарата. Рамаїяна / Пер. с санскрита. – М.: Худож. лит-ра, 1974. – 606 с.*
7. *Рамаїяна* // Голоси Стародавньої Індії: Антологія давньоіндійської літератури. – К. : Дніпро, 1982. – С. 219–248.
8. *Рігведа* // Голоси Стародавньої Індії: Антологія давньоіндійської літератури. – К. : Дніпро, 1982. – С. 91–114.
9. *Рігведа. Избранные гимны / Перевод, комментарии Т.Я. Елизаренковой. – М., 1972.*
10. *Три великих сказания древней Индии.* Литературное изложение Э.Н. Темкина и В.Г. Эрмана. – М., 1978.
11. *Упанишады.* В 3 т. – М., 1992.

Література

Основна

1. Білецький О. Давня Індія та її література // Голоси Стародавньої Індії: Антологія давньоіндійської літератури. – К.: Дніпро, 1982. – С. 17–88.
2. Гринцер П.А. Древнеиндийский эпос. Генезис и типология. – М.: Наука, 1974. – 419 с.
3. Гринцер П.А. Древнеиндийская литература / Поэзия и проза Древнего Востока (Библиотека всемирной литературы). – М.: Худож. лит-ра, 1973. – С. 369–381.
4. Невелева С.Л. Махабхарата. Изучение древнеиндийского эпоса. –М.,1991. – 228 с.
5. Норман Браун У. Индийская мифология / Мифологии древнего мира // Под ред. С.Н.Крамера. Пер. с англ. – М.: Наука, 1977. – С. 283–336.

6. Литература и культура Индии. – М.: Наука, 1979. – 238 с.
7. Литература Индии / Литературы древнего Востока // Под ред. акад. Н.И. Конрада. – М.: Изд-во МГУ, 1971 – С. 145– 212.
8. Темкин Э.Н., Эрман В.Г. Мифы древней Индии. – М.: Восточная лит-ра, 1982. – 270 с.

Додаткова

1. Бонгард-Левин Б.М. Древнеиндийская цивилизация. Философия, наука, религия. – М.: Наука, 1980. – 333 с.
2. Радхакришнан С. Индийская философия. В 2-х т. / Пер. с англ. – М.: Миф, 1993. – Т.1. – 623 с.; Т.2.– 731 с.
3. Чаттерджи С., Датта Д. Индийская философия. – М., 1994.

Семінар 6. Давньокитайська література

1. Проаналізуйте китайську міфологію. Схарактеризуйте культ предків.
2. Розкажіть про поетичний світ Ши Цзин.
3. Дослідіть тексти І Цзин про діалектичність світу як результат взаємодії ян та інь.
4. Схарактеризуйте конфуціанський канон. Розкрийте художні особливості Лунь юй.
5. Розкрийте художню своєрідність Дао Де Цзин. Проаналізуйте поняття дао як першооснови і загального закону світобудови.
6. Розкрийте багатоплановість діалогів Чжуан-Цзи.
7. Проаналізуйте ліричну поезію Давнього Китаю.

Тексти

1. *Дао Дэ Цзин* // Из книг мудрецов: Проза Древнего Китая. – М.: Худож. лит-ра, 1987. – 351 с.
2. *Древнекитайская поэзия и народная песня*. – М.: Наука, 1969. – 287 с.
3. *Древнекитайская философия* / Собр. текстов. В 2-х т. – М.: Мысль, 1972–1973: Т. 1 – 363 с.; Т. 2. – 384 с.
4. *Литература Древнего Китая* / Поэзия и проза Древнего Востока (Библиотека всемирной литературы). – М.: Худож. лит-ра, 1973. – С. 260–369.
5. *Лунь юй* // Из книг мудрецов: Проза Древнего Китая. – М.: Худ. лит-ра, 1987. – 351 с.
6. *Песенно-поэтическое творчество XI–VI вв. до н.э. Философская проза. Индивидуальная поэзия. Историческая проза.* / Литература Древнего Востока (Иран, Индия, Китай): Тексты // Автор-составитель Ю.М. Алиханова и др. – М.: Изд-во МГУ, 1984. – С. 187–312.
7. *Сьма Цянь*. Исторические записки. – М.: Наука, 1972–1973: Т. 1 – 439 с.; Т. 2 – 579 с.
8. *Цюй Юань*. Лисао. – СПб.: Издательский Дом “Кристалл”, 2000.

9. *Ши Цзин: Книга песен и гимнов.* – М.: Худож. лит-ра, 1987. – 351 с.

Література

Основна

1. Дерк Бодде. Мифы Древнего Китая / Мифологии древнего мира // Под ред. С.Н.Крамера. Пер. с англ. – М.: Наука, 1977. – С. 366–404.
2. Литература древнего Китая / Литературы древнего Востока // Под ред. акад. Н.И. Конрада. – М.: Изд-во МГУ, 1971 – С. 249–387.
3. Рифтин Б. Литература Древнего Китая / Поэзия и проза Древнего Востока (Библиотека всемирной литературы).–М.: Худож. лит-ра, 1973.–С. 251–261.
4. Федоренко Н.Т. Древние памятники китайской литературы. – М.: Наука, 1978. – 320 с.
5. Шуцкий Ю.К. Китайская классическая „Книга перемен”. – М.: Русское книгоиздат. тов-во, 1993. – 384 с.

Додаткова

1. Спиринов В.С. Построение древнекитайских текстов. – М.: Наука, 1976.– 231 с.
2. Юань-Кэ. Мифы Древнего Китая. – М.: Наука, 1965. – 496 с.

Семинар 7. Давньоіранська література

План

1. Прослідкуйте еволюцію давньоіранської міфології та доведіть її близькість з міфологією ведійською.
2. Покажіть дуалізм зороастризму. Проаналізуйте вчення Заратуштри.
3. Охарактеризуйте склад і жанри Авести.
4. Розкрийте художню своєрідність «Гат».
5. Проаналізуйте зображальні засоби в «Яштах».

Тексти

1. *Авеста* / Литература Древнего Востока (Иран, Индия, Китай): Тексты / Автор-составитель Ю.М. Алиханова и др. – М.: Изд-во МГУ, 1984. – С. 4–40.
2. *Авеста* в русских переводах (1861–1995) / Сост. И.В. Рак – СПб.: Нева: Летний сад, 1998. – 480 с.
3. *Зороастрийские тексты.* – М., 1997.
4. *Древнеиранская литература* / Поэзия и проза Древнего Востока (Библиотека всемирной литературы). – М.: Худож. лит-ра, 1973. – С. 503–537.

Література

Основна

1. Брагинский И.С. Древнеиранская литература / Поэзия и проза Древнего Востока (Библиотека всемирной литературы). – М.: Худож. лит-ра, 1973. – С. 491-503.
2. Брагинский И.С. Иранская мифология // Мифы народов мира. Энциклопедия. Т. 1. – М., 1991.
3. Дрезден М. Мифология древнего Ирана / Мифологии древнего мира // Под ред. С.Н. Крамера. Пер. с англ. – М.: Наука, 1977. – С. 337–365.
4. Зороастрийская мифология. – М., 1998.
5. Литература Ирана / Литературы древнего Востока // Под ред. акад. Н.И. Конрада. – М.: Изд-во МГУ, 1971 – С. 87– 141.
6. Маковельский А.О. Авеста. – Баку: изд-во АН Аз. ССР. – 1960 – 144 с.
7. Рак И.В. Мифы древнего и раннесредневекового Ирана (зороастризм). – СПб.: Нева: Летний сад, 1998. – 560 с.

Додаткова

1. Брагинский И.С. Из истории персидской и таджикской литературы. – М.: Наука, 1972. – 524 с.
2. Дандамаев М.А., Луконин В.Г. Культура и экономика древнего Ирана. – М.: Наука, 1980. – 416 с.
3. Фрай Р. Наследие Ирана. – М.: Восточная лит-ра, 1972. – 468 с.

Додаток 2

Плани семінарських занять на 2018-2019 навчальний рік (заочна форма)

Модуль «Вступ до літературознавства»

Змістовий модуль I Літературознавство як наука про літературу

Семінарське заняття 1

4. Літературознавство і мовознавство як дві основні філологічні дисципліни.
5. Основні й допоміжні літературознавчі дисципліни.
6. Зв'язок літературознавства з іншими науками.

Література

1 Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури. – К., 2001. – Стаття "Літературно-художній образ", с. 96-112.

2. Літературознавча енциклопедія: у 2 т. [авт.-уклад. Ю.І. Ковалів]. – К. : ВЦ "Академія", 2007. – Т. 1, 2. – 2007
3. Літературознавчий словник-довідник /Р.Т.Гром'як, Ю.І.Ковалів та ін. – К., 1997.
- Ткаченко А. Мистецтво слова: Вступ до літературознавства. – К., 1998.
4. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. Марії Зубрицької. – [2-е вид., доп.]. – Львів : Літопис, 2001.

Семінарське заняття 2

Література як мистецтво слова

5. Класифікації мистецтв.
6. Література в колі інших мистецтв.
7. Специфіка літератури як мистецтва слова.
8. І.Франко про психологічні особливості творення художнього тексту.

Література

- 1 Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури. – К., 2001. – Стаття "Літературно-художній образ", с. 96-112.
2. Літературознавча енциклопедія: у 2 т. [авт.-уклад. Ю.І. Ковалів]. – К. : ВЦ "Академія", 2007. – Т. 1, 2. – 2007
3. Літературознавчий словник-довідник /Р.Т.Гром'як, Ю.І.Ковалів та ін. – К., 1997.
4. Ткаченко А. Мистецтво слова: Вступ до літературознавства. – К., 1998.
5. Франко І.Я. Із секретів поетичної творчості // Зібр. тв.: у 50 т. І.Я.Франко. – К.: Наукова думка, 1981. – Т. 31. – С. 45 – 119.

Змістовий модуль II

Поетика літературного твору й літературного процесу

Семінарське заняття 4

Поетика літературного твору. Змістові та формальні компоненти художнього твору

1. Поняття поетики.
2. Індивідуально-авторський стиль.
3. Змістоформа літературного твору.
4. Елементи змісту літературного твору.
5. Елементи внутрішньої форми літературного твору.
6. Елементи зовнішньої форми літературного твору.

Література

1. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури. – К., 2001. – Стаття "Літературно-художній образ", с. 96-112.
2. Літературознавча енциклопедія: у 2 т. [авт.-уклад. Ю.І. Ковалів]. – К. : ВЦ "Академія", 2007. – Т. 1, 2. – 2007
3. Літературознавчий словник-довідник /Р.Т.Гром'як, Ю.І.Ковалів та ін. – К., 1997.
4. Ткаченко А. Мистецтво слова: Вступ до літературознавства. – К., 1998.
5. Качуровський І. Генерика і архітектоніка. Кн. II / Ігор Качуровський. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 376 с.

Семінарське заняття 6 **Версифікаційні можливості художнього тексту**

5. Системи віршування.
6. Строфіка.
7. Фоніка.
8. Різновиди рими.

Література

6. Качуровський І. Метрика: підручник для студентів філологічних факультетів вищих навчальних закладів. Головний редактор: М. С. Тимошик; редактор: Л. Л. Щербатенко. Київ: Либідь, 1994. – 173 с.
7. Качуровський І. Строфіка: підручник для студентів філологічних факультетів вищих навчальних закладів. Головний редактор: М. С. Тимошик; редактор: Л. Л. Щербатенко. Київ: Либідь, 1994. – 271 с.
8. Качуровський І. Фоніка: підручник для студентів філологічних факультетів вищих навчальних закладів. Головний редактор: М. С. Тимошик; редактор: Л. Л. Щербатенко. Київ: Либідь, 1994. – 128 с.
9. Літературознавча енциклопедія: у 2 т. [авт.-уклад. Ю.І. Ковалів]. – К. : ВЦ "Академія", 2007. – Т. 1, 2. – 2007.
10. Ткаченко А. Мистецтво слова: Вступ до літературознавства. – К., 1998.

Модуль «Література стародавнього світу»

Змістовий модуль I

Стародавня література присередземноморського регіону

Семинар 1. Література Месопотамії

1. Охарактеризуйте шумерсько-аккадський міфічний епос. Проаналізуйте космогонію та антропогонію в поемі «Енума еліш...». Образ Мардука.
2. Охарактеризуйте шумерсько-вавилонський героїчний епос. Розкрийте еволюцію образу головного героя в «Поемі про Гільгамеша».
3. Наведіть приклади ліричних жанрів в шумерсько-аккадській поезії. Проаналізуйте художні засоби текстів.
4. Розкрийте основні теми дидактики й афористика в месопотамській літературі.

Тексти

8. *Лирическая поэзия древнего Востока* / Сост. И.Д. Дьяконов. – М.: Наука, 1984. – 231 с.
9. *На ріках вавілонських: 3 найдавнішої літератури Шумеру, Вавілону, Палестини* / Упоряд. М.Н. Москаленко. – К.: Дніпро, 1991. – 398 с.
10. *Поэзия и проза Древнего Востока* (Библиотека всемирной литературы). – М.: Худож. лит-ра, 1973. – С. 127–229.
11. *Хрестоматия по истории Древнего Востока*. В 2-х ч. / Под ред. М.А. Коростовцева – М.: Высш. шк., 1980: Ч. 1. – 328 с.; Ч. 2 – 256 с.
12. *Хрестоматия по истории Древнего Востока* / Под. ред. В.Струве и Д.Редера. – М.: Восточная лит-ра, 1963. – 544 с.
13. *Эпос о Гильгамеше* („О всё видавшем“) / Пер. И.Д. Дьяконова. – М.–Л.: Изд-во АН СССР, 1961. – 214 с.
14. *Я открою тебе сокровенное слово...* Литература Вавилонии и Ассирии. / Сост. В. Афанасьевой и И. Дьяконова, пер. В.Афанасьевой. – М.: Худож. лит-ра, 1981. – 351 с.

Література

Основна

10. Афанасьева В.К. Гильгамеш и Энкиду: Эпические образы в искусстве. – М.: Наука, 1979. – 194 с.
11. Афанасьева В.К. Литература Шумера и Вавилонии / Поэзия и проза Древнего Востока (Библиотека всемирной литературы). – М.: Худож. лит-ра, 1973. – С. 115–126.
12. Дьяконов І.М. Найдавніша література Близького Сходу // На ріках вавілонських. – К., 1991. – С. 5–42.
13. Замаровський В. Спочатку був Шумер. – К.: Веселка, 1983. – 207 с.

14. Крамер С.Н. История начинается в Шумере. – М.: Наука, 1991. – 235 с.
15. Литература древней Месопотамии / Литературы древнего Востока // Под ред. акад. Н.И. Конрада. – М.: Изд-во МГУ, 1971 – С. 49– 68.
16. Немировский А.И. Мифы древности. – М.: Лабиринт, 2001. – 351 с.
17. Редер Д.Г. Мифы и легенды Древнего Двуречья. – М.: Наука, 1965. – 120 с.
18. Хук С. Мифология Ближнего Востока. – М.: ЗАО Центрполиграф, 2005. – 175 с.

Додаткова

1. Белявский В.А. Вавилон легендарный и Вавилон исторический. – М.: Мысль, 1971. – 319 с.
2. Клочков И.С. Духовная культура Вавилонии: человек, судьба, время. – М.: Наука, 1983. – 207 с.
3. Никольский Н.М. Культура древней Вавилонии. – Минск: АН БССР, 1959. – 183с.
4. Оппенгейм А.Л. Древняя Месопотамия. – М., 1990.
5. Якобсен Т. Сокровища тьмы: История месопотамской религии / Пер. С англ. – М.: Восточная лит-ра, 1995. – 293 с.

Семинар 2. Давньоєврейська література. Невійм, Ктувим

1. Охарактеризуйте феномен давньоєврейського пророцтва. Розкрийте індивідуальні особливості пророчих книг ТаНаХу. Окресліть колізію «пророк і цар».
2. Проаналізуйте ліричні жанри Ктувиму. Розрийте художні засоби псалмів Давида.
3. Дослідіть особливості поетики Пісні над Піснями.
4. Схарактеризуйте філософську притчову традицію ТаНаХу (Притчі Соломона, Книга Еклезіаста, жіноча притчова повість).
5. Розкрийте проблему теодицеї (Книга Йова).
6. Охарактеризуйте жанр апокаліпсису в давньоєврейській літературі (Книга Даниїла).

Тексти

1. *Святе Письмо Старого та Нового Завіту* / Пер. о. І. Хоменка – Рим, 1990.

Література

Основна

1. Аверинцев С.С. Древнееврейская литература // История всемирной литературы: В 9 т: Т.1. – М., 1983. – С. 271–302.
2. Гордон С. Ханаанейская мифология / Мифологии древнего мира // Под ред. С.Н. Крамера. Пер. с англ. – М.: Наука, 1977. – С. 199–232.
3. Древнееврейская литература / Литературы древнего Востока // Под ред.

- акад. Н.И. Конрада. – М.: Изд-во МГУ, 1971 – С. 71– 84.
4. Дьяконов И. Древнееврейская литература / Поэзия и проза Древнего Востока (Библиотека всемирной литературы). – М.: Худож.лит-ра, 1973. – С. 537–550.
 5. Косидовський З. Біблійні оповіді. – К.: Молодь, 1968. – 503с.
 6. Луцюк М.В. Феномен давньосхідного пророцтва у контексті ТаНаХу/ Синопис: текст, контекст, медіа, 2014, № 1 (5) – Електронний ресурс – Режим доступу: <http://synopsis.kubg.edu.ua/index.php/synopsis/article/view/75/66>
 7. Луцюк М.В. Феномен старозавітної премудрості у контексті давньосхідних літератур / Синопис: текст, контекст, медіа, 2013, № 1 – Електронний ресурс – Режим доступу: <http://synopsis.kubg.edu.ua/index.php/synopsis/article/view/14/9>
 8. Мень А. История религии: В 7 т.: Т. 5. Вестники Царства Божия: Библейские пророки от Амоса до Реставрации (VIII–IV вв. до н.э.). – М., 1992.
 9. Мень А. На пороге Нового Завета. – Брюссель: Жизнь с Богом, 1983.–824 с.
 10. Рижский М.И. Библейские пророки и библейские пророчества. – М., 1987.
 11. Тантлевский И.Р. Введение в Пятикнижие. – М.: Изд-во Рос. гум. ун-та, 2000. – 469 с.
 12. Щедровицкий Д.В. Введение в Ветхий Завет. Бытие.–М.:Теревинф, 1994. – 288 с.

Додаткова

1. Библейская энциклопедия / Сост. архимандрит Никифор. –М.:Терра, 1990. – 902 с.
2. Костів К. Словник біблійних осіб, племен і народів. – К.: Україна, 1995. – 429 с.
3. Фрээр Д.Д. Фольклор в Ветхом Завете. – М.: Политиздат, 1989. – 542 с.

Змістовий модуль II **Література азійського регіону**

Семинар 3. Давньоіндійська література

7. Охарактеризуйте індуїстські Веди. Означте особливості ведійської гімнографії.
8. Проаналізуйте навколоведійську літературу.
9. Розкрийте тему та ідею Махабхарати. Проаналізуйте вставні епічні оповіді.
10. Розкрийте логічні та риторичні докази Бхагават-гіти.
11. Схарактеризуйте епічну домінанту Рамаїяни. Доведіть, що герої епосу є втіленням високих моральних якостей людини.
12. Схарактеризуйте тексти Трипітаки. Розкрийте жанр сутри.

Тексти

12. *Бхагаватгита* // Философские тексты „Махабхараты”. – Ашхабад: Ылым, 1977. Вып.1. кн.1. – 203 с.
13. *Джатаки, или сказания о подвигах Бодхисаттвы*. – СПб, 1993.- 305 с.
14. *Древнейшая обрядовая и культовая поэзия. Эпос. Религиозно-философская литература 1 тыс. до н.э.* / Литература Древнего Востока (Иран, Индия, Китай): Тексты // Автор-составитель Ю.М. Алиханова и др. – М.: Изд-во МГУ, 1984. – С. 46–116.
15. *Древняя Индия: Три великих сказания*. В 2-х т. : Т. 1. Сказание о Раме. Т. 2. Сказание о Кришне. Сказание о великой битве потомков Бхараты. – СПб.: Центр «Петербургское востоковедение», 1995: Т. 1.– 352 с.; Т.2.– 336 с.
16. *Махабхарата* // Голоси Стародавньої Індії: Антологія давньоіндійської літератури. – К.: Дніпро, 1982. – С. 151–219.
17. *Махабхарата. Рамаяна* / Пер. с санскрита. – М.: Худож. лит-ра, 1974. – 606 с.
18. *Рамаяна* // Голоси Стародавньої Індії: Антологія давньоіндійської літератури. – К. : Дніпро, 1982. – С. 219–248.
19. *Рігведа* // Голоси Стародавньої Індії: Антологія давньоіндійської літератури. – К. : Дніпро, 1982. – С. 91–114.
20. *Ригведа. Избранные гимны* / Перевод, комментарии Т.Я. Елизаренковой. – М., 1972.
21. *Три великих сказания древней Индии*. Литературное изложение Э.Н. Темкина и В.Г. Эрмана. – М., 1978.
22. *Упанишады*. В 3 т. – М., 1992.

Література

Основна

4. Білецький О. Давня Індія та її література // Голоси Стародавньої Індії: Антологія давньоіндійської літератури. – К.: Дніпро, 1982. – С. 17–88.
5. Гринцер П.А. Древнеиндийский эпос. Генезис и типология. – М.: Наука, 1974. – 419 с.
6. Гринцер П.А. Древнеиндийская литература / Поэзия и проза Древнего Востока (Библиотека всемирной литературы). – М.: Худож. лит-ра, 1973. – С. 369–381.
4. Невелева С.Л. Махабхарата. Изучение древнеиндийского эпоса. –М.,1991. – 228 с.
5. Норман Браун У. Индийская мифология / Мифологии древнего мира // Под ред. С.Н.Крамера. Пер. с англ. – М.: Наука, 1977. – С. 283–336.
6. Литература и культура Индии. – М.: Наука, 1979. – 238 с.
7. Литература Индии / Литературы древнего Востока // Под ред. акад. Н.И. Конрада. – М.: Изд-во МГУ, 1971 – С. 145– 212.
8. Темкин Э.Н., Эрман В.Г. Мифы древней Индии. – М.: Восточная лит-ра, 1982. – 270 с.

Додаткова

1. Бонгард-Левин Б.М. Древнеиндийская цивилизация. Философия, наука, религия. – М.: Наука, 1980. – 333 с.
2. Радхакришнан С. Индийская философия. В 2-х т. / Пер. с англ. – М.: Миф, 1993. – Т.1. – 623 с.; Т.2.– 731 с.
3. Чаттерджи С., Датта Д. Индийская философия. – М., 1994.